

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
Loome Eestis vähemalt 60 000 uut töökohta!	Majanduskasv	Ü				0,00	0,00	0,00	0,00	
Suurendame toetusi ettevõtetele, eelkõige tootmissfääris. Toetame ekspordi uute turgude avamise kaudu. Selleks rakendame tööle Eesti diplomaatilise korpuse, arendame suhteid Euroopast kiirema majandusarenguga piirkondadega (BRICS riigid, Pärsia lahe maailmas tuntud firmat.regionon jm). Aktiivse turunduse abil toome Eestisse vähemalt 10 maailmas tuntud firmat.	Majanduskasv	K2	Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskaava 2014-2020	EL 2014+ ettevõtlastoetuste maht ca 330 mln EUR. 1% toetuste suurendamine 3,3 mln EUR. Ekspordi ja välisinvesteeringute tegevused on kavandatud "Made in Estonia 3.0" tegevuskavas.		0,00	0,00	0,00	0,00	
2. Tagame Eesti pensionifondide raha jäämise Eestisse eesmärgiga stimuleerida Eesti majandust. Aktiviseerime kapitali ja rahaturgu, emiteerides selleks muuhulgas valitsuse võlakirju riigi strateegiliste projektide teostamiseks.	Majanduskasv	Ü								
Peame õigeks Eesti põllumajandustoodangu väärtustamist toiduainetetööstuses ning toiduainetetööstuse tehnoloogiate arendamist koos koordineeritud turundustegevusega üle kogu Euroopa ja maailma. Eesti põllumajandustoodangu eksport peab ületama impordi.	Majanduskasv	K2		MAK 2014-2020 meetmed, EL teavitusmüügiedendamise meede, turuarendustoetus		0,00	0,00	0,00	0,00	
4. Kehtestame ettevõtluse tulumaksu ja loome regionaalseid eripärasid arvestavad maksuerisused.	Majanduskasv	Ü			Eeldab seadus(t)e muutmist.					
5. Toetame Eesti nn loomulik eeldustel baseeruvat majanduse struktuuri – põlevkivitööstus ja teiste maavarade kasutamine, põllumajandus koos selle saaduste ümbertöötamisega, masinaehitus, puidutööstus, laevandus jmt. Erinevates majandusharudes tuleb maksimaalselt püüda kasutada kaasaegseid ja keskkonnasäästlikke tehnoloogiaid. Eksporttööstus peab olema suunatud eelkõige kõrge väärtusega lõpp-produkti väljamüügile.	Majanduskasv	Ü	Osaliselt ÜKP 2014-2020 rakenduskaava.	Muu hulgas EL-i 2014+ vahenditest ressursitõhususe meede.						
6. Muudame Eesti Arengufondi ja mõttekodade toel alltöövõtjast innovaatiliseks riigiks. Toetame väikese ja keskmise suurusega ettevõtete investeeringuid uurimis-, arendus- ja turundustegevuseks. Toetame nutika spetsialiseerumisega seotud teaduse arengut.	Majanduskasv	K2		Nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkondi toetatakse EL 2014+ vahenditest samuti VKE-de investeeringuid uurimis-, arendus- ja turundustegevusteks.		0,00	0,00	0,00	0,00	

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
7. Loomingutingimused hoiulaenuühistute ning ühistuliste pankade tekkeks ja arenguks. Maailmas levinud ühistulise tegevuse arendamine on ka Eestis vajalik. Arenenud ühistud on heaks toeks Eesti oma panga loomisel.	Majanduskasv	Ü	Ühistupangale kehtivad krediitiasutuse asutamise nõuded - esmane algkapitali nõue seaduse järgi 5 miljonit eurot. Lisaks tuleb täita põhimõtteliselt ka kõiki teisi krediitiasutuste seaduse nõudeid. Nõuete täitmisega seotud kulu võib ulatuda ca 5 mln euroni, sh arvestades ka soovi osutada võimalikult palju teenuseid. Minimaalne summa panga asutamiseks on ca 10 mln eurot. Kui vaadata Eesti väiksemate kodumaiste pankade bilansse, siis BIG-I on see 385 mln eurot ja LHV-I 475 mln eurot. Seega kui soov on rajada väga laia teenuste spektriga ja kõikidesse piirkondadesse teenuseid pakkuvat panka, siis kindlasti on kulutused veelgi suuremad kui 10 mln.							
8. Kahekordistame Eestis ööbivate turistide arvu mainekujundusprogrammide abil.	Majanduskasv	K2	Eesti riiklik turismiarenduskava 2014-2020 / Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014-2020	Turisminõudluse suurendamist toetatakse EL 2014+ vahenditest "Turisminõudluse suurendamine", eelarve 41 mln EUR.		0,00	0,00	0,00	0,00	
Rajame Eestisse kaasaegse taristu ja optimeerime selle kasutamist.	Majanduskasv	Ü								
Meie tegevuskava 2015-2019:	Majanduskasv									
1. Loominguefektiivse üle-eestilise maakonnasisese tasuta ühistranspordi süsteemi.	Majanduskasv	K	Maakonnavedude kogukulu on ca 35 mln (sh 22 mln dotatsioon + 13 mln piletitulu). Tasuta maakonnasisese bussitranspordi pakkumiseks tuleks katta piletitulu.	Tallinnas on tasuta ühistranspordi süsteem. Tervet maakonda katvat süsteemi hetkel kusagil ei ole.		-13,00	-13,00	-13,00	-13,00	

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
2. Muudame põhimagistraalide autoliikluse turvalisemaks. Prioriteetseks loeme Tartu maantee ja Narva maantee väljaehitamise kolme- ja neljarealisteks. Teeme Via Baltica täielikult korda ja tagame sellega korraliku ühenduse Euroopaga. Rajame suuremate riigimaanteed äärde piirdetarad, mis takistaksid metsloomade pääsemist sõiduteele ning suurendaksid seeläbi liiklusohutust.	Majanduskasv	K	Lubaduse kogumaksumus ca 610 mln. Maanteeameti hinnangul: Mäo-Tartu 2+1 maksumus 160 mln, Narva mnt Aaspere –Narva 2+1 ehituse maksumus 200 MEUR. Piirdetarad: 1 km maantee tarastamise maksumus 6000 EUR (väljaspool asulaid). Ainult laustarastamisega ei ole võimalik piirduda. 5-8 km intervalliga vaja loomadele ökoduktid- läbipääsud. Ulukite populatsioonid satuvad ohtu laustarastamise korral, loomade käiguteid ei saa blokeerida. Ühe ökodukti maksumus 4-6 mln. Mäo-Tartu ökoduktid+tarastamine – 60 mln Tallinn-Narva ökoduktid+ tarastamine 125 mln Ääsmäe-Pärnu ökoduktid+tarastamine – 65 mln.	Tegevused sisalduvad oluliselt Transpordi arengukava 2014-2020 rakend plaanis. Rahastatakse riigieelarvest ning 2007-2013 ja 2014-2020 välisvahenditest		-152,50	-152,50	-152,50	-152,50	
3. Suurendame oluliselt teede ehitusse ja korrashoiule minevat raha, arvestades teede, eriti kohalike teede olukorda. Tugevdame oluliselt nõudeid teede ehitamisel ja tõhustame nende kontrolli.	Majanduskasv	K	2015. aasta teehoiu eelarve on 285 mln. 1% võrra teehoiu eelarve suurendamise kulu on 2,85 mln eurot.		Nõuete karmistamine eeldab seadusemuudatusi.	-2,85	-2,85	-2,85	-2,85	
4. Kehtestame Eestise sisenevale välismaisele kommertstranspordile teemaksu. Teemaksust saadava tuluga arendame ning muudame turvalisemaks meie peamisi transpordisõlmesid.	Majanduskasv	K1	Juhul kui täiendavaid investeeringuid tehakse teemaksust saadavast tulust, siis lisatulu ei kaasne.		Eeldab seadusemuudatusi.	0,00	0,00	0,00	0,00	
5. Toetame rahvuslikul kapitalil põhineva lennukompaniiEstonian Airi säilitamist ja arendamist.	Majanduskasv	Ü			Toetamiseks vajalik Euroopa Komisjoni riigilabi luba. Kapitali suurendamine on finantseerimisting.					

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
12. Me ei erasta strateegiliselt olulisi riigiettevõtteid. Riigi toimimiseks olulised teenused peavad olema Eesti elanikele kuuluvad ja kontrollitavad, mitte börsi huvidele (so maksimaalse kasumi teenimisele) allutatud.	Majanduskasv	Ü								
13. Toetame munitsipaalrajade ehituse programmi.	Majanduskasv	Ü		Munitsipaalrajade ehituse maksumuseks on ca 1000-1200 eurot/m ² .						
14. Suurendame kortermajade renoveerimise ja nende energiasäästlikuks muutmise rahastamist. Töötame välja riikliku renoveerimislahenduste programmi ideest teostuseni	Majanduskasv	K		EL vahenditest rahastatakse ca 100 mln ulatuses. Rahastamise suurendamine 1% võrra on 1 mln eurot.		-1,00	-1,00	-1,00	-1,00	
15. Heastame sundüürnikele omandireformiga tekitatud kahju.	Majanduskasv	Ü								
Meie maksupoliitika tegevuskava 2015-2019:	Euroopalik maksureform									
1. Kehtestame euroopaliku astmelise tulumaksu. Keskerakond toetab astmelise tulumaksu kehtestamist Eestis, sest suurem maksukoormus peab langema neile, kelle majanduslik heaolu on suurem. Valdav enamus Euroopa Liidu liikmesriikidest kasutab astmelist tulumaksusüsteemi. Tagame, et astmelise tulumaksu kehtestamisega ei suurene keskklassi maksukoormus.	Euroopalik maksureform	K	RM prognoos suvi14, füüsilise isiku tulu osa, mis ületab 2000 eurot kuus, maksustatakse määraga 33%		Eeldab seadus(t)e muutmist.	227,00	269,00	325,00	390,00	Arvestatav mõju inflatsioonile. Piirmaksumäära tõstmine võib teoreetiliselt vähendada kõrgepalgaliste töötajate soovi suurendada tööpanust või hakata seda hoopis vähendada. Võrdsustab ühiskonna tulujaotust.

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
2. Tõstame tulumaksuvaba miinimumi. Tulumaksuvaba miinimumi tõstmine aitab enim kasvatada reaalselt väikseima sissetulekutega inimeste heaolu. Tulumaksuvaba miinimumi tõstmist on Eestile soovitanud ka 2009. aastal IMF ning 2012. aastal OECD.	Euroopalik maksureform	K	RM prognoos suvi14, maksuvaba tulu alates 2016 350€ kuus		Eeldab seadus(t)e muutmist.	-283,00	-360,00	-371,00	-383,00	Arvestatav inflatsiooniline mõju. Madalapalgaliste maksukoormuse märgatav vähendamine ilmselt aitab oluliselt luua uusi töökohti ka madala lisandväärtusega valdkondades. Positiivne mõju madalapalgaliste toimetulekule ning tulujaotuse võrdsustumisele.
3. Taastame klassikalise ettevõtte tulumaksu. Eristame füüsilise isiku tulumaksu ja ettevõtte kasumimaksu. Taastame klassikalise ettevõtte tulumaksusüsteemi ja alandame maksumäära 12%-ni. Täna kehtiv ettevõtete kasumimaksusüsteem ei ole vastavuses turumajanduse põhimõtetega ning võimaldab kasumi Eestist maksuvaba väljaviimist. Klassikaline ettevõtte tulumaks annab võimaluse soodustada ettevõtlust tõmbekeskustest väljaspool.	Euroopalik maksureform	K	RM prognoos suvi14. Eeldatud on, et 20% kasumist läheb peitu. 2016.a mõju on suurem kuna riigi dividendid on tavapärastest väiksemad ehk võrdlusbaas on madalam.		Eeldab seadus(t)e muutmist.	80,00	69,00	77,00	81,00	
4. Soodustame uute töökohtade loomist. Ettevõtte tulumaksust laekuv täiendav tulu võimaldab teha sotsiaalmaksu erandeid, mis aitavad eelkõige töökohti loovaid keskmiisi ja väikeettevõtteid.	Euroopalik maksureform	Ü								

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
5. Vähendame kaudseid makse. Eesti maksustruktuuris on liiga suur osa tarbimismaksudel. Tarbimismaksude probleemiks on, et vaesemad leibkonnad maksavad nende maksude näol ära suhteliselt suurema osa enda sissetulekust. Seetõttu tuleb kehtestada madaldatud käibemaksumäär inimeste jaoks olulistele kaubagrupidel (nt toasoe, põhitoiduained ning teatri-, kontserdi- ja muuseumipiletid).	Euroopalik maksureform	K	Aluseks RMI viimane THI prognoos kaugkütte ja toiduainete kohta. Kultuuriürituste puhul võetud aluseks RMI viimane eratarbimise reaalkasv prognoos. Algandmed Statistikaametist ja Maksu- ja Tolliametist.		Eeldab seadus(t)e muutmist.	-136,38	-141,45	-146,80	-152,34	Võimalik ajutine inflatsiooni vähendav mõju teatud kaubagrupidel.
6. Tagame eesmärgipärase aktsiisipoliitika.	Euroopalik maksureform									
Aktsiisipoliitika puhul rõhutame nelja aspekti.	Euroopalik maksureform									
6.1. Peame oluliseks, et tervist kahjustavate toodete aktsiisid tagaksid oma eesmärgi ehk pärsiksid nende toodete tarbimist.	Euroopalik maksureform	Ü								
6.2. Suuname vähemalt 2% alkoholi- ja tubakaaktsiisist terviseedendusse.	Euroopalik maksureform	K	Suveprognoos 2014 alkoholiaktsiisi ja tubakaaktsiisi laekumine		Eeldab seadus(t)e muutmist.	-10,00	-10,00	-10,00	-10,00	
6.3. Alandame elektriaktsiisi Euroopa Liidu miinimumi tasemele, kuna meie kliimavõtmes pole tegemist luksuskaubaga. Praegu ületab elektriaktsiis Eestis Euroopa Liidu miinimummäära 4,5 korda.	Euroopalik maksureform	K	Suveprognoos 2014		Eeldab seadus(t)e muutmist.	-35,00	-35,00	-35,00	-35,00	Kerge inflatsiooni vähendav mõju.
6.4. Taastame kütuseaktsiisist laekuvatest summadest kindla osa teedeehitusse ning suuname sellest 20% kohalike teede ehitusse ja korrashoidu.	Euroopalik maksureform	K	Aluseks RMI 2014 suveprognoos kütuseaktsiisi laekumisele. Leitud puudujääv osa 75% nõudest.	Kütuseaktsiisist laekuvatest summadest kindla osa teede ehituseks eraldamist on varasemalt rakendatud.	Eeldab seadusemuudatust.	-45,00	-43,00	-26,00	-26,00	
7. Vabastame erisoodustusmaksust ettevõtjate kulutused oma töötajate terviseedendusse ja tasemeõppesse. Koos elanikkonna vananemisega muutub töötavate edendamise üha tähtsamaks. Seetõttu ei saa pidada töötajate tervisele tehtavaid kulutusi lisahüveks ja erisoodustuseks, vaid riiklik poliitika peaks suunama tööandjat vältima oma töötaja terviseriske ning ennetama tööga seotud haigusi. Sama lugu on tööandja panustamisega oma töötaja haridusse. Investeeringud töötajatesse on sama tähtsad kui investeeringud betooni ja masinatesse.	Euroopalik maksureform	K	RM prognoos suvi14. Spordikulude katmiseks kulutatavaid summasid tööandjad praegu eraldi ei deklareeri, seetõttu ei ole maksusoodustuse võimaliku mõju hindamiseks täpseid algandmeid. Mitmeid eeldusi tehakse eeldatav mõju siiski leitud.			-17,00	-17,00	-17,00	-17,00	

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
8. Kindlustame, et omavalitsustele pandud ülesanded saaksid ka reaalse rahalise katte. Taastame omavalitsustele laekuva tulumaksuosu kriisieelsele tasemele, mis on koos kodualuse maamaksuvabastuse kompenseerimisega 12,13%. 2009. aastal vähendati üksikisiku makstavast tulumaksust kohalikele omavalitsustele laekuvat osa, mis oli omavalitsustele väga raske löök.	Euroopalik maksureform	K	12,13% tänase 11,6% asemel. 2014.a suvine prognoos nägi ette KOV-de tulumaksu laekumiseks perioodil 2015-2018: 2015 - 826,0; 2016 - 875,0; 2017 - 927,0; 2018 - 982,0 Eeldatud on, et KOVide suurem tulu läheb täiendavateks kuludeks ning positsioon halveneb täies ulatuses. Negatiivne mõju võib ka väiksem olla.		Eeldab seadus(t)e muutmist.	-40	-42,4	-44,9	-47,6	
9. Kehtestame Eestis tegutsevate pankade teenustasudele ülempiiri. Oleme seisukohal, et pankade teenustasu ei tohi Eestis olla suurem kui sama panga teenustasud teistes riikides.	Euroopalik maksureform	Ü								
Meie tööhõivepoliitika tegevuskava 2015-2018:	Tööhõivepoliitika									
1. Tõstame alampalga 1000 euroni. Igal aastal peame suutma vähendada sissetulekute mahajäämust Põhjala riikidest.	Tööhõivepoliitika	K	RM prognoos suvi14, eeldusel, et alampalka tõstetakse järgmiselt: 2016 495€, 2017 625€, 2018 790€, 2019 1000€. Eeldus on, et inimeste arv allpool alampalka kasvab alampalgaga samas tempos. Mõjuks on arvestatud aastase nihkega SM miinimumkohustuse mõju tööandjate ja FIEde osas ehk netomõju REle, st riigi SMS §6 tulude ja kulude osa on eeldatavalt tasakaalus. Mõju hõivele on raske hinnata, kuigi eeldatavalt on mõju palgafondile ja maksude laekumisele positiivne.				11,00	47,00	90,00	Inflatsiooniline mõju. See oleks umbes 75% keskmisest palgast aastal 2019, mis on suhteliselt kõrge tase. Selline jõuline tõus ilmselt kaotaks madala lisandväärtusega töökohti lühikeses perspektiivis, sundides pikemas plaanis ettevõtteid siiski paremate töökohtade loomisele.

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
2. Põõrame erilist tähelepanu noorte garantiidele, st riigi kohustusele tagada kuni 25-aastastele noortele töökoht 4 kuu jooksul peale haridusastutuse lõpetamist.	Tööhõivepoliitika	K2		Noorte garantii Euroopa määruste kohaselt Eestile ei kohaldu, kuna noorte tööpuudus on Eestis väiksem selle kohaldamiseks nõutavast miinimumist. See ei tähenda, et noorte tööhõive tõstmisele suunatud meetmeid ei kavanda. Suurem osa noortegarantiiga samalaadseid tegevusi rahastatakse 2014+ struktuurivahenditest kokku ca 34,5 mln €. Sellele lisandub riiklik kaasfinantseering 6 mln €. Täpsemalt on kavandatud nt järgmiseid tegevusi erinevate meetmete raames: noorte töötoad, tööturgu tutvustavad ja tööotsinguteks ettevalmistavad töötoad 8. - 11. klassi õpilastele, mobiilne nõustamine koostöös avatud noortekeskustega, töövarjupäevade võimaluste vahendamine töötuna registreeritud noortele, "Minu esimene töökoht" algatus töökogemuse ja erialase haridusega noortele vanuses 17-29 a (pikendatud palgatoetus kombineeritud väljaõppe toetamisega) jne.		0,00	0,00	0,00	0,00	
3. Võitleme jõudsamalt diskrimineerimisega tööturul: tagame soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise seaduse reaalse täitmise.	Tööhõivepoliitika	K	Näiteks eelarve kasv 5% (2015.a. eelarve põhjal) on 12 421 eurot.	Soolise Võrdõiguslikkuse ja Võrdse Kohtlemise Voliniku Kantslelei põhitöö, eelarve tõusis 2015. aastal 168 344 eurot (2014.a. eelarve 80084 eurot, 2015.a 248 428 eurot)		-0,01	-0,01	-0,01	-0,01	
4. Suurendame toetust ja pakume maksusoodustusi väikestele ja keskmistele ettevõtetele ning FIEdele uute töökohtade loomise soodustamiseks noortele ja puuetega inimestele, seda eelkõige maal.	Tööhõivepoliitika	K	ÜKP fondide rakenduskava 2014-2020	EL 2014+ vahenditest soodustatakse uute ettevõtete loomist "starditoetus", eelarve 10,8 mln EUR. Starditoetuse suurendamine 1% on 108 000 EUR.	Eeldab seadus(t)je muutmist	-0,10	-0,10	-0,10	-0,10	
5. Anname stardiabi ja vajadusel elamispinna nõutud eriala spetsialistidena väljaspool Tallinna ja Tartut töökarjääri alustavatele noortele.	Tööhõivepoliitika	K2	ÜKP fondide rakenduskava 2014-2020	EL 2014+ vahenditest soodustatakse uute ettevõtete loomist "starditoetus", eelarve 10,8 mln EUR.		0,00	0,00	0,00	0,00	
6. Toetame eriala omandavatele noortele praktika läbimise võimalust pakkuvaid ettevõtteid.	Tööhõivepoliitika	K2		EL 2014+ tegevus " Minu esimene töökoht". Teenus sisaldab tööandjale palgatoetuse maksmist ja tööalase koolituskulu hüvitamist, kui tööle võetakse 17-29-aastane noor, kes on olnud töötuna registreeritud vähemalt 4 kuud ning kellel puudub erialane haridus ja töökogemus või töökogemus on olnud lühiajaline. Eelarve 2015-2016. aastal eelarve 5,2 mln eur.		0,00	0,00	0,00	0,00	

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
7. Juurutame peamiselt riiklikult rahastatava täiend- ja ümberõppesüsteemi, mis tagab igale töötajale vähemalt ühe nädalase kursuse kord viie aasta jooksul.	Tööhõivepoliitika	K2		EL 2014+ tegevus " Madala haridustasemega täiskasvanute tagasitoomine tasemekoolitusse ja õppes osalemise toetus" eelarve 6 mln eurot. Tegevus "Täiskasvanutele kvaliteetse ja sjakohase täienduskoolituse ja ümberõppe pakkumine kutse- ja erialase kvalifikatsiooni tõstmiseks ning elukeskva õppe võtmepädevuste parandamiseks" Eelarve 31,7 mln eurot. (periood 2014-2020).		0,00	0,00	0,00	0,00	
8. Avame uued läbirääkimised valitsuse, ametiühingute ja tööandjate vahel eesmärgiga tasakaalustada turvalise paindlikkuse skeemi tööturul ja sätestada reaalsed sanktsioonid seaduse rikkujatele.	Tööhõivepoliitika	Ü	0 eurot mõjuga meede (läbirääkimised)							
1. Kehtestame „Võtmed tagasi“ süsteemi, kus raskustesse jäädes on võimalik anda laenuga soetatud vara (tagatis) tagasi ilma lisakohustusteta.	Perekond ja kodu	K1								
2. Tagame noortele peredele kodu säilimise ja ehitame uusi kodusid munitsipaalkorterite programmi alusel.	Perekond ja kodu	Ü	Munitsipaalmajade ehituse maksumuseks on ca 1000-1200 eurot/m2.							
3. Tagame lasteaiakoha igale lapsele. Kindlustunne, et laps on hästi hoitud ja haritud, võimaldab vanematel naasta tööellu.	Perekond ja kodu	K	Lasteaiakoha loomine 10 000-15 000 eur, kulu aastas ca 3000 eur. 3000 kohta.	Lisaks Linnapiirkondade jätkusuutlik areng, tegevus "Uue lapsehoiu ja alushariduse infrastruktuuri loomine" 34 meur.		-30,00	-9,00	-9,00	-9,00	
4. Tõstame lastetoetusi – esimesele ja teisele lapsele 75 eurot kuus, alates kolmandast lapsest 300 eurot kuus.	Perekond ja kodu	K	Esimese ja teise lapse toetuse tõstmine 75 euronit - saajaid 2016.a. 236 462 - kulu 85,1 mln, 2017.a. 237 853 - 85,6 mln, 2018.a. 239 468, - 86,2 mln, 2019.a.240 850 - 86,7 mln).Lapsetoetuse tõstmine kolmandale ja järgnevale lapsele 300 euronit kuus (saajaid 2016.a. 20 354 - kulu 48,8 mln, 2017.a. 20 473 - kulu 49,1 mln, 2018.a. 20 613 - kulu 49,5 mln, 2019.a.20 731 - kulu 49,7 mln).			-133,90	-134,70	-135,70	-136,40	Kerge inflatsiooniline mõju.

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
9. Suurendame toimetulekutoetuseid ja võimaldame selle saamist lihtsamatel tingimustel. Arvestame sissetulekute hulgast välja peretoetused ja vaatame üle leibkonda kuulumise.	Perekond ja kodu	Ü	Kogu lubadusele ei ole võimalik kulude arvestust teha, sest pole aru saada, mida osade muudatuste all täpsemalt silmas peetakse. Hinnangulise rahalise arvestuse saab välja tuua peretoetuste sissetulekute hulgast välja arvamise kohta. Kui lähtuda sellest, et toimetulekutoetust taotlevate perede arv ja koosseis jääb selliseks nagu 2014. aastal, siis peretoetuste sissetulekute hulgast välja arvamine 2015. aastal makstavate toetussummade põhjal toob kaasa 3 760 000 euro suuruse mõju toimetulekutoetuse aastaelarvele (millest ca 2 920 000 eurot hõlmab lapsetoetuste mitte arvamist sissetulekute hulka). Kui peretoetuste summad (lapsetoetus, lapsehooldustasu jne) suurenevad, siis suureneb ka mõju toimetulekutoetuse eelarvele.							
10. Loomes elatisrahafondi. Täna Eestis on üksikvanemaga pered ühed suurimas vaesusriskis elavad pered. Töötame välja süsteemi, kus riik maksab üksikvanemale elatisraha toetust ja nõuab maksimisest kõrvalehoidvalt vanemalt sisse kohtu poolt välja määratud elatisraha.	Perekond ja kodu	D	Eelarveline mõju on näidatud sama lubadus juures real 124.							
11. Taastame tasustatud isapuhkuse. Tänu tasustatud isapuhkusele saavad mõlemad vanemad pühenduda lapsele ja kohaneda uue rolliga.	Perekond ja kodu	K2		Isapuhkus on taastatud alates 2013. aastast.		0,00	0,00	0,00	0,00	

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
12. Võitleme tõhusalt perevägivallega. Loome mehhanismi, et vägivalda eest ei pea põgenema, vaid lahkub vägivaldsest. Võimaldame perevägivalga ohvritele professionaalse abi ja nõustamise. Teeme koostööd politsei jt institutsioonidega vägivaldajuhtumite ennetamiseks ja tõkestamiseks.	Perekond ja kodu	Ü								
13. Toetame paljulapseliste peredele pereautode soetamist.	Perekond ja kodu	K	Paljulapseline pere - pere, kus on 3 või enam kuni 18-aastast last. Perede arv 17 007 (Sotsiaalkindlustusameti 2014.a. statistika põhjal). Hinnang meetme kulule eeldusel, et toetus on 5 000 eurot ning ühe aasta jooksul kasutab meetet 25% paljulapselistest peredest.			-21,20	-21,20	-21,20	-21,20	
Meie hariduspoliitika tegevuskava 2015-2019:										
1. Tagame väikeste põhikoolide, gümnaasiumide ja kutsekoolide säilimise üle Eesti. Kodulähedane põhikool peab säilima ja igas maakonnas peab olema võimalik saada head gümnaasiumi- või kutseharidust. „Puhta gümnaasiumi“ kõrval peab jääma eluõigus ka täistsükli koolidele.	Hariduspoliitika	Ü								
2. Tõstame õpetaja alampalga 1500 euroni. Taastame õpetajate ametijärgud (õpetaja-metoodik, vanemõpetaja jne) koos vastavate palgaastmetega.	Hariduspoliitika	K	Õpetaja alampalk 2015.a 900 eur, eelarve koos tööandja kuludega 168,8. Kasv valimislubaduses 67%.			-113,10	-113,10	-113,10	-113,10	
3. Tagame lasteaiaõpetajatele riiklikud palkade alammäärad ja puhkused sarnaselt koolide õpetajatega. Lasteaiaõpetaja on samamoodi õpetaja nagu kooliõpetajagi – hea haridus algab alusharidusest.	Hariduspoliitika	K	Õpetajad + tippspetsialiste on lasteaias 7400 ametikohta, kogu brutopalgakulu 57,5 meur palgafondi kasv 10% 5,75 meur.	Lasteaiaõpetajate palkade alammäära määrab vajadusel KOV. Alammäära kehtestamine ei pruugi kaasa tuua palgakasvu.		-5,75	-5,75	-5,75	-5,75	
4. Loome õpetajatele ühtse täiendkoolituse ja nõustamise süsteemi.	Hariduspoliitika	K2		Õpetajate täiendkoolitust hakatakse ellu viima EL 2014+ meetmest "Õpetajate, koolijuhtide ja noorsootöötajate professionaalse arengu toetamine" tegevusega "Õpetajate koolitus" (20,7 mln).	Olemasoleva poliitika jätkamine. Prioriteet ka "Elukestva õppe strateegias 2020".	0,00	0,00	0,00	0,00	

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
5. Kaasajastame koolide õppebaasi ja tagame tasuta õppevahendid lasteaiast gümnaasiumi ja kutsekooli lõpuni. Õppebaasi kaasajastamise kaasame nii riigi, kohalikud omavalitsused kui erasektori.	Hariduspoliitika	Ü								
6. Seome kutse- ja kõrgkoolide õppekavad Eesti majanduse homsete vajadustega. Loome tasustatud praktikavõimalused tulevases töökohas. Lähtume kutseõppeasutuste rahastamisel edaspidi õppekavade vajadustest ja koolitustellimusest, mitte kooli kuuluvusest riigile või KOV-le.	Hariduspoliitika	K2		Sarnaseid tegevusi planeeritakse EL 2014+ meetmest "Õppe seostamine tööturuvajadustega".	Olemasoleva poliitika jätkamine.	0,00	0,00	0,00	0,00	
7. Seome õppekavad tihedamalt IT-vahendite kasutamisega nii iseseisvas töös kui koolitunnis. See tagab õpilaste konkurentsivõime edasises elus.	Hariduspoliitika	K2		Sarnaseid ja toetavaid tegevusi kavandatakse EL 2014+ meetmest "Kaasaegse ning uuendusliku õppevara arendamine ja kasutuselevõtt" (maksumus 40 mln)		0,00	0,00	0,00	0,00	
8. Tagame väga heal tasemel eesti keele õppeks lasteaiast alates õppevahendid, õpetajate nõustamise ning riikliku rahalise toe. Eesmärk on saavutada kõigi õpilaste hea eesti keele oskus, ilma et nende ainealased teadmised kannataksid.	Hariduspoliitika	Ü								
9. Tagame emakeelse hariduse põhikoolis. Gümnaasiumis võib õpetada vene keeles, kuid õpilastele peab olema tagatud intensiivne eesti keele, kirjanduse ja kodanikuõpe.	Hariduspoliitika	Ü								
10. Toetame eesti keele õpet neis välisriigi koolides, kus on vähemalt 15 Eesti kodanikust last.	Hariduspoliitika	K2	Jätkuv tegevus	Eesti riik toetab Haridus- ja Teadusministeeriumi kaudu ja koostöös Eesti Instituudi ja Emakeele Seltsiga eesti keele õpetamist ja säilitamist välismaal rahvuskaslaste programmi kaudu.		0,00	0,00	0,00	0,00	
11. Tagame õpilaste arengu tagamiseks ja väljalangemise vähendamiseks igas lasteaias ja koolis vajalike tugispetsialistide riikliku rahastamise (sh sotsiaalpedagoogid, psühholoogid, logopeedid).	Hariduspoliitika	K2		Tegevusi viiakse ellu EL 2014+ vahendite toel, meetmest "Haridustugiteenuste arendamine eesmärgiga vähendada koolist lahkumist ning toetada noorte karjäärivalikuid", kus tagatakse haridustugiteenuste arendamine ja kättesaadavus (34,9 mln).		0,00	0,00	0,00	0,00	

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
12.Võimaldame erivajadustega lastele head õppimistingimused tavakoolides ja kaasaegsetes riigi-, munitsipaal- või erakoolides. Eesmärk on, et koolide aineolukord, pedagoogide ettevalmistus jmt võimaldaks võimalikult paljudel erivajadustega lastel saada haridust nn tavakoolis.	Hariduspoliitika	K2		Kaasava hariduse põhimõte on läbivaks "Elukestva õppe strateegia 2020" printsiibiks. Seda tuleb arvestada ka EL 2014+ meetmete planeerimisel.		0,00	0,00	0,00	0,00	
13.Teeme kõik, et muuta lasteaiad, põhikoolid ja gümnaasiumid turvaliseks ning kiusamisvabaks.	Hariduspoliitika	K2		Kiusamise vastaseid ja turvalisusele suunatud programme viiakse ellu Vägivalla ennetamise arengukava 2015-2020 raames. Lisaks on plaanis konkreetne programm EL 2014+ meetmest "Noorte tööhõivevalmiduse toetamine ning vaesuse mõju vähendamine noorsootöö teenuste kättesaadavuse kaudu". SA Kiusamise Vastu 60 000 eur., MTÜ Lastekaitse Liit projekt "Kiusamisest vaba lasteaiad ja kool", MTÜ Noorteühing TORE		0,00	0,00	0,00	0,00	
14.Töötame välja üle-eestilise riigi poolt rahastatava ja hästi toimiva tasuta koolitranspordisüsteemi ning õpilaskodude või toetatud elamiste võrgu.	Hariduspoliitika	K2		Koolitranspordivõrku korraldavad KOV-id (piletite kompenseerimine, avalike liinide doteerimine, oma transpordi kulud, tellitud transpordi kulud) kokku ca 20 mln.eur. õpilaskodu koha maksumus 2000 eur, toetatakse 650 kohta. 2015 loodi juurde 22 kohta.		0,00	0,00	0,00	0,00	
15.Loome toimiva õppetootuste süsteemi gümnaasiumi ja kutsekooli õpilastele.	Hariduspoliitika	Ü								
16.Tagame kõigile lasteaiad, üldhariduse ja kutseõppe õpilastele riigi poolt rahastatud tasuta, kvaliteetse ning tervisliku koolilõuna.	Hariduspoliitika	D	koolilõuna toetus koolid + kutseõppe 20,7 mln eur (0,78 eur), Tln. lasteaedades ühe päeva söök 1,9 eur. Eelarve ca 25 mln. Osaliselt dubleerib rida 58 lubadust			-45,70	-45,70	-45,70	-45,70	
17. Stimuleerime kõigi taseme õppeasutuste, eriti kõrgkoolide koostööd, sh sh teadusinfo ühist hankimist ja haldamist, analoogkandjatel oleva info digiteerimist, laiema võimalusi ühisõppekavade rakendamisel ning koostööd teiste riikidega.	Hariduspoliitika	Ü								
18.Suurendame teadus- ja arendustegevuseks eraldatavate vahendite hulka 1%-ni SKPst.	Hariduspoliitika	K	RM 2016 SKP prognoos 21 777 mln eur, 2015 teaduse rahastamine riigieelarves ca 179,2 meur.	Kulutusi teadus- ja arendustegevusele (sh erinvesteeringuid) on kavandatud stimuleerida EL 2014+ meetmetega. Rakenduskavaga on eesmärgistatud suurendada erasektori TA kulutuste osakaalu aastaks 2023 2%-ni SKP-st		-38,80	-38,80	-38,80	-38,80	

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
19. Toetame rahvusteaduste arengut Eestis ning tihedamat koostööd teiste riikidega loodus- ja täppisteaduste valdkonnas.	Hariduspoliitika	K2		Toetatakse EL 2014+ vahenditest "Institutsionaalne arendusprogramm TA asutustele ja kõrgkoolidele", eelarve 129 mln EUR.		0,00	0,00	0,00	0,00	
20. Seome Eesti teaduse arengukavad senisest enam teadmiste-mahukale tootmisele suunatud majanduse ja kultuuri arengu vajadustega ning orienteerituse teadussaavutuste kiirele rakendamisele.	Hariduspoliitika	Ü								
21. Tagame õppejõududele konkurentsivõimelise palga, et tagada üliõpilastele nii tasuta kui ka väga hea kvaliteediga haridus.	Hariduspoliitika	Ü								
22. Tagame doktoranditoetuse, mis moodustab vähemalt 80% eelmise kalendriaasta riigi keskmisest palgast (nelja kvartali keskmisest), sh tagades kõik töölepinguga võrdsed hüved.	Hariduspoliitika	K	Keskmine brutopalk ca 1000 eur, 80% 800 eur. Toetus kuus 422 eur. Kulu 2015.a. eelarves kokku 8,9 mln eur (koos sotsiaalmaksudeluga). Kasv valimislubaduses ca 90%	Nõuab seadusemuudatust		-8,00	-8,00	-8,00	-8,00	
23. Täiendame üliõpilaste sotsiaalsete garantiide süsteemi, et tudeng saaks täielikult õpingutele pühenduda.	Hariduspoliitika	K	kõrghariduse õppetootused ja stipendiumid 16,5 meur. Kasv 10% 1,65 meur.			-1,65	-1,65	-1,65	-1,65	
1. Toome alates 9. klassist õppekavadesse kohustusliku majandusõppe. Toetame tööturule orienteeritud kaasaegse kutseharidussüsteemi väljaarendamist, mis soodustab õppija terviklikku arengut.	Noored	K2		Elukestva Õppe strateegia 2020 raames teostatav tegevus		0,00	0,00	0,00	0,00	

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
2. Korraldame noortele võimaluse saada esmane töökogemus juba enne kaheksateistkümne aastaseks saamist, et lihtsustada nende läbilöömist tööturul. Näiteks õpilasmalevad on noorte hulgas väga populaarne ja turvaline võimalus tööharjumuse kujundamiseks.	Noored	K2		Sotsiaalministeeriumi EL 2014+ tegevus " Minu esimene töökoht". Teenus sisaldab töandjale palgatoetuse maksmist ja tööalase koolituskulu hüvitamist, kui tööle võetakse 17-29-aastane noor, kes on olnud töötuna registreeritud vähemalt 4 kuud ning kellel puudub erialane haridus ja töökogemus või töökogemus on olnud lühiajaline. Eelarve 2015-2016 aastal eelarve 5,2 mln eur. Haridus- ja teadusministeeriumi EL 2014+ meede "Noorte tööhõivevalmiduse toetamine ning vaesuse mõju vähendamine noorsootöö teenuste kättesaadavuse kaudu", tegevus "Ebavõrdsete olude mõju vähendamine noore arenguvõimalustele ja noorte tõrjutuse ennetamine. Noorte tööturule sisenemise ja toimetuleku toetamine". Tegevuse eelarve 8,7 mln eur.		0,00	0,00	0,00	0,00	
3. Toetame kooliväliste võimaluste laiendamist õpiabiks teenuse osutamist ja igapäeva eluks vajalike oskuste õpetamist.	Noored	K2	Teostatakse EÕS 2020 strateegia raames, Rajaleidja			0,00	0,00	0,00	0,00	
4. Keelame alkoholi- ja tubakatoodete reklaami ning muudame alkoholi noorte jaoks raskemini kättesaadavaks ja võimeistame lastevanemate omavahelist koostööd, vähendamaks alaealiste alkoholi ja muude ohtlike sõltuvusainete tarvitamist.	Noored	Ü								
Keelame alla 18-aastastele noortele energiajookide müügi.	Noored	Ü	TAI uuring energiajookide tarbimise kohta ning statistikaameti info elanikkonna suuruse kohta		Eeldab seadus(t)e muutmist.					
6. Kaasame noored otsustusprotsessi. Toetame noorte omaalgatust ja osalemist piirkondlike noortevolikogude töös. Igas kohalikus omavalitsuses peab olema vastutava ametniku üheks tööülesandeks toetada osaluskogude tegevust. Noortevolikogudel peab olema võimalus nimetada kohalike omavalitsuste volikogude päevakorrapunkte.	Noored	Ü	Ei kaasne ilmingimata arvestatavaid lisakulusid.							

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
7. Pakume lastele ja noortele võimaluse käia tasuta vähemalt ühes huviringis, arendamiseks ja toetamiseks laste ja noorte huviharidust. Noorsootöös osalemiseks peavad võimalused olema ka puuetega noortel.	Noored	K	KOV lasteaedades 66 tuh last, Õpilasi koolis ca 140 000. Arvestatud kulu 10 eur toetuse kohta 9 kuu jooksul.			-18,50	-18,50	-18,50	-18,50	
8. Vabastame õpilasmalevas töötava 13- kuni 18-aastase noore palga sotsiaalmaksuga maksustamisest tulumaksuvaba miinimumi ulatuses.	Noored	K	2013 aastal Õpilasmalevas 4 400 noort. Eeldus on, et noorte arv kasvab RM prognoos suvi14 hõive tempos ja tunnitasu alampalga tempos. Kuna MVT kulu on suurem kui SM kulu, siis mõjuna on arvestatud SM kulu.			-0,20	-0,20	-0,20	-0,20	
9. Pakume põhikooli lõpetanud puudega noortele edasiõppimist ja arengut toetava keskkonna. Tagame seeläbi võimaluse puudega laste vanematel jätkata töölkäimist.	Noored	Ü								
10. Korrastame teabepakkumist noortele suunatud rahvusvaheliste tegutsemisvõimaluste osas.	Noored	Ü								
11. Taastame kohalike omavalitsuste tulubaasi, suunates rohkem ressursse noorsootöösse läbi piirkondlike noorte- ja noorsootööorganisatsioonide.	Noored	K	Tulubaasi taastamine. KOV tulumaksu määra suurendatakse 0,53 protsendipunkti 11,6-lt 12,13- le + tasandusfondile lisatakse 19,2 mln eurot. Arvestatud tasandusfondi taastamisega.			-19,20	-19,20	-19,20	-19,20	

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
12. Suurendame oluliselt noortelaagrite ja õpilasmaleva riiklikku kaasrahastust.	Noored	K	2015. aastal toetab HTM HMN vahenditest laagrite koondprojekti (koos eriprogrammiga) summas 1,1 meur. Riiklik toetus moodustab keskmiselt laagrite kogu päevamaksumusest 27,4%, vähemate võimalustega noorte puhul 52%. Malevate koondprojekti toetatakse summaga 140 000 eurot. Maleva keskmistest korralduskuludest (v.a. palk, mida maksab tööandja) moodustab riiklik toetus keskmiselt 23,5% päevamaksumusest. Arvestatud 10% kulu kasvuga.			-0,12	-0,12	-0,12	-0,12	
13. Tagame toimetulekuraskustes perede lastele tasuta suvise sooja toidu.	Noored	Ü								
1. Tõstame erakorraliselt pensione. Taastame pensionite ostujõu. Vabastame keskmise vanaduspensioni tulumaksust.	Sotsiaalne tasakaal ja turvalisus kõigile	K	RM prognoos suvi14, keskmine pension pensionite täiendava maksuvaba tulu abil maksuvabaks, pensionite MVT 2016 242€, 2017 264€, 2018 287€, 2019 312€			-9,00	-21,00	-35,00	-51,00	

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
2. Ühildame ühe tööaasta ühe pensioniaastaga. Tõstame miinimum- kuni keskmist palka saavate inimeste pensioni kindlustusosaku aastakoeffitsiendi 1,0-ni.	Sotsiaalne tasakaal ja turvalisus kõigile	K	Kui eeldada, et muid tegureid ei muudeta, siis sisuliselt suurenevad uued väljaarvutatud I samba koeffitsiendid 2,5 korda (täpne kasv sõltub miinimumpalga ja keskmise sotsiaalmaksustatud palga suhtest). See tähendab, et pikas perspektiivis suurenevad I samba kulud umbes 100-130%. Eeldatud on, et baasosa osakaal on kauges tulevikus 50-60% I samba pensionist. 2016.a 3 332 165,33 eurot, 2017.a 4 617 417,61 eurot, 2018.a 4 861 116,89, 2019.a 5 092 751,84 eurot. Summade arvutamisel on aluseks võetud keskmised aastahinde väärtused, arvestades indeksi prognoose 2016-2019.	Tehniliselt teostatav peale SKAIS2 rakendamist (2017)		-3,33	-4,62	-4,86	-5,09	

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
3. Võtame eesmärgiks, et pension peab katma eaka hooldekodu kulutused.	Sotsiaalne tasakaal ja turvalisus kõigile	Ü	Eakate inimeste hooldekodu kulutustest tasub teenust saav isik koos oma ülalpidamiskohuslastest lähedastega natuke üle 2/3 (2013. aastal 68,3%). Arvestuslik kulu teenusekasutaja kohta kuus oli 2013. aastal 552,14 eurot - sellest tasus isik koos oma ülalpidamiskohuslastest lähedastega 377 eurot. Kohamaksumusest puudujääva osa katab hooldekodus viibiva isiku elukohajärgne kohalik omavalitsus - seda juhul, kui isik paigutatakse hooldusele KOVi kaudu. <u>Seega jääb arusaamatuks, millisel moel need 2 asja omavahel siduda - kas pension peab tõusma samas tempos hooldekodu kohamaksumusega või vastupidi?</u> Lähitudes tarbijahindade prognoosist maksab hooldekodu koht 2019. aastal vähemalt 610 eurot kuus.							

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
			Arvestuse aluseks on eeldus, et kõik 2013.a töötavad pensionärid, kelle koef oli alla 1, töötasid terve aasta vähemalt alampalgaga. 2016.a on uus aastahinde väärtus alates aprillist ja kulu 9 kuud. Lähtutud on sellest, et alates 2015.a-st saab eelmisel aastal alampalgaga töötamise eest koef 1. NB! Siit arvestusest on puudu pensionärid, eks hakkavad pensioni saama esmakordselt 2016 ja edasi. Nende kohta on vaja ekstra päringut ja arvestust.							
4. Oleme vastu pensioniea tõstmisele, kuna tervena elatud aastad ja keskmine eluiga Eestis on Euroopa Liidu kõige madalamate seas.	Sotsiaalne tasakaal ja turvalisus kõigile	K1	Pensioniiga on üks automaatne kohandumismehhanism. Pensioni automaatsed kohandumismehhanismid otsustatakse Vabariigi Valitsuse ja Riigikogu tasemel.							

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
5. Taastame pensioni tasuta kojukande.	Sotsiaalne tasakaal ja turvalisus kõigile	K	12.2014.a. seisuga kanti pensioneid riigi kulul koju 7 976 isikule ja pensionisaaja kulul 7 798 isikule. Kui laiendada teenust ja pensioneid saavad riigi kulul koju tellida kõik soovijad, siis peaks saajate arv natuke tõsuma, kuid mitte oluliselt, sest enamus pensionäridel on avatud pangas arveldusarve, kuhu pension laekub. Raha saab kätte pangast või sularahaautomaatidest. Sularahaautomaatide arv küll väheneb, kuid pensionisaajate arv tellija kulul on olnud ajas vähenev. Saajate arvu prognoos 8500 isikut. 2015. aastal maksab pensionite tasuta koju 5,25 eurot. $5,25 * 8500 * 12 = 535500$ eurot.			-0,54	-0,54	-0,54	-0,54	
6. Seadustame „lesepensioni“ võimaldades eakatel abielupaaridel ühe surma puhul saada suuremat pensioni lahkunud abikaasa pensioni arvel	Sotsiaalne tasakaal ja turvalisus kõigile	K2		Täna on sarnane pension juba olemas toitjakaotuspensionini näol. Riikliku pensionikindlustuse seaduse §20 järgi on näiteks õigus toitjakaotuspensionile toitja surma korral tema ülalpidamisel olnud järgmistel perekonnaliikmetel: <ul style="list-style-type: none"> • toitja vanem, kes on vanaduspensionieas või püsivalt töövõimetu; • toitja lesk, kes on püsivalt töövõimetu või vanaduspensionieas ja kelle abielu toitjaga oli kestnud vähemalt ühe aasta; • toitja lahutatud abikaasa, kes jõudis vanaduspensioniiikka või tunnistati püsivalt töövõimetuks enne abielu lahutamist või enne kolme aasta möödumist abielu lahutamisest ja kelle abielu toitjaga oli kestnud vähemalt 25 aastat. 		0,00	0,00	0,00	0,00	

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
7. Arendama päevase hooldamise keskuksi.	Sotsiaalne tasakaal ja turvalisus kõigile	K2		EL 2014+ tegevus "Hoiuteenuste ning hoius, hariduses ja rehabilitatsioonis osalemist võimaldavate tugiteenuste (tugiisik, transport) arendamine ja pakkumine suure hooldusvajadusega ning raske ja sügava puudega 0–17-aastastele lastele ning tööandjate töö-, pere- ja eraelu ühildamise alase teadlikkuse tõstmine" eelarve 38,3 mln eur. Erivajadustega inimestele on peremajade juures on tegelusmajad, kus erivajadustega inimesed saavad arendada oma sotsiaalseid ja töösusi. Riik on võtnud suuna toetavate kogukonnapõhiste teenuste eelisarendamiseks.		0,00	0,00	0,00	0,00	
				Eesmärk on toetada isikuid elama võimalikult iseseisvalt ning pakkuda teenuseid kogukonnapõhiselt väiksemates teenusüksustes ning ühtlasi ennetada isikute sattumist ööpäevaringsele hooldusele, mis ongi üks oluline samm deinstitutionaliseerimise põhimõtete rakendamisel. EL 2014+ tegevus "Abivahenditeenuse ja kaitstud töö teenuse osutamine töövõime kindlustamise reformi sihtrühmale (Sotsiaalkindlustusamet ja Astangu)". Kaitstud tööd viiakse ellu spetsiaalsetes päevakeskustes. Kaudselt panustavad EL 2014+ "Tööturul osalemist toetavad hoolekandeteenused" tegevused.						
8. Lubame pensionialistel proteesidest kasutamata või ülejäänud raha kasutada hambaraviks.	Tervis ja tervishoid	K	Praxise analüüsi põhjal (Valimised 2015 Teemapaber tervishoiust)			-5,50	-5,50	-5,50	-5,50	

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
9. Ratifitseerime Euroopa vanurite sotsiaalse kaitse konventsiooni, mis loob eelduse elamisväärse vanaduspõlve tagamiseks Eesti pensionäridele.	Sotsiaalne tasakaal ja turvalisus kõigile	Ü		SOTSIAALSE TURVALISUSE, KAASATUSE JA VÕRDETE VÕIMALUSTE ARENGUKAVA AASTATEKS 2016–2023: Sotsiaalkindlustusmeetmete arendamisel lähtutakse põhimõttest, et need peavad vastama vähemalt Euroopa Sotsiaalkindlustuskoodeksi ja Euroopa Parandatud ja Täiendatud Sotsiaalhartaga miinimumnõuetele ning allpool suhtelise vaesuse piiri olevad minimaalsed sissetulekugarantiid (rahvapension, töötutoetus) riigi majanduslike võimaluste paranedes suurenevad.						
Meie puuetega inimestele suunatud poliitika tegevuskava 2015-2019:	Sotsiaalne tasakaal ja turvalisus kõigile									
1. Tõstame puudega inimeste sotsiaaltoetusi.	Sotsiaalne tasakaal ja turvalisus kõigile	K	Eeldus: Puuetega inimeste igakuuliste ja perioodiliste sotsiaaltoetuste tõstmine 10%			-8,50	-8,80	-9,10	-9,50	
2. Peatame ummikusse jooksnud töövõimereformi. Looma omavalitsustele ühtsed tugiteenuste standardid (invatransport, isiklik abistaja, abivahendid jt sotsiaalteenused), et puuetega inimesed kodust välja tuua ja võimaldada neil naasta tööturule.	Sotsiaalne tasakaal ja turvalisus kõigile	K2	Mõju keeruline hinnata.	EL 2014+ tegevus "Tööturul osalemist toetavad hoolekandeteenused". Eelarve 43,9 mln eur. EL 2014+ tegevus "Puuetega inimeste eluaseme füüsiline kohandamine". Eelarve 12 mln eur. Lisaks kehtestatakse KOV-de teenuste standardid sotsiaalseadustku erihoolekande eriosaga.		0,00	0,00	0,00	0,00	
3. Kehtestame omastehoolduse kaasaegse süsteemi. Looma puuetega inimestele päevase hooldamise ja tugiteenused ning võimaldame omastehooldajatel naasta tööturule.	Sotsiaalne tasakaal ja turvalisus kõigile	K2		EL 2014+ tegevus " Hoiuteenuste ning hoius, hariduses ja rehabilitatsioonis osalemist võimaldavate tugiteenuste (tugiisik, transport) arendamine ja pakkumine suure hooldusvajadusega ning raske ja sügava puudega 0-17 aastastele lastele ning tööandajate töö-, pere-, ja eraelu ühildamise alase teadlikkuse tõstmine" .Eelarve 38,3 mln eur.		0,00	0,00	0,00	0,00	
4. Suurendame rehabilitatsiooniteenuste ja taastusravi mahtu vähemalt kaks korda.	Sotsiaalne tasakaal ja turvalisus kõigile	K	Haigekassa 2015.a. eelarves on taastusraviks planeeritud 13,5 mln eurot. Mahu kahekordistamiseks täiendav kulu 13,5 mln eurot aastas.	Erivajadustega täiskasvanute ja laste rehabilitatsiooni eelarve oli kokku 2014. aastal 7,9 mln eurot. Summa jääb samaks 2016-2020 aastal. EL 2014+ vahenditest eraldatakse 2014-2020 perioodil 17,06 mln eurot.		-13,50	-13,50	-13,50	-13,50	

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
5. Toetame tööandjaid, kes võtavad tööle puudega inimese. Töötame tööandjatele välja täiendava motivatsiooni ja soodustuste paketi.	Sotsiaalne tasakaal ja turvalisus kõigile	K2		EL 2014+ meede "Tööandjatele ja töötajatele suunatud tegevused". Eelarve 7,4 mln eurot. Riik maksab juba sotsiaalmaksu ettevõtjate eest, kes võtab tööle töövõimetuspensionäri, eelarved 2016.a 21,6 mln eurot, 2017.a 25,5 mln eurot, 2018.a. 27,8 mln eurot, 2019.a 29,3 mln eurot.		0,00	0,00	0,00	0,00	
6. Soodustame täiskasvanud puuetega inimestele hariduse omandamist. Rakendame selleks vajalikke tugiteenuseid.	Hariduspoliitika	Ü								
7. Pikendame puuetega laste vanematele võimaldatavat riigi poolt rahastatavat lisapuhkust vähemalt 14 päevani aastas.	Sotsiaalne tasakaal ja turvalisus kõigile	K	Seaduse järgi võib üks lapsevanem võtta 1 päeva kuus ja 12 päeva aastas. Tegelik päevade kasutamise statistika on 7,6 päeva aastas, st eeldus on, et üks vanem võtab 9,6 päeva aastas. Lisakulu: 2016.a; $943920 - (9,6 * 2700 * 46) = 248\ 400$ eurot 2017.a $1021440 - (2800 * 9,6 * 48) = 268\ 800$ eurot; 2018.a ja 2019.a $1102000 - (9,6 * 2900 * 50) = 290\ 000$ eurot			-0,25	-0,27	-0,29	-0,29	
8. Töötame välja tööõnnetus- ja kutsehaiguskindlustuse süsteemi, mis lähtub iga tööandja tegevuse reaalsest riskiastmest ja motiveerib läbi investeeringute neid tegureid vähendada.	Sotsiaalne tasakaal ja turvalisus kõigile	K2		Valitsuse kabinetinõupidamise päevakord, 27. november 2014.a. Rahandusministeerium esitas "Tööõnnetus- ja kutsehaiguskindlustuse süsteemi põhialuste väljatöötamise tegevusplaani". Põhialused: 1. Selgitada välja tööõnnetuste ja kutsehaiguste ennetamise, hüvitamise ja kahjustatud isikute rehabiliteerimise hetkeseis Eestis. 2. Kaardistada teiste riikide süsteemid, süstematiseerida erinevad mudelid, tuua esile parimad praktikad ja suurimad riskid ning edasised arenguplaanid. 3. Koostada hetkeseis ja teiste riikide kaardistuse põhjal tööõnnetuste ja kutsehaiguste ennetamise, hüvitamise ja kahjustatud isikute rehabiliteerimise süsteemi põhialused.		0,00	0,00	0,00	0,00	

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööõhvidele)
Meie hoolekandepoliitika tegevuskava 2015-2019:	Sotsiaalne tasakaal ja turvalisus kõigile									
1. Suurendame toimetulekutoetust 130 euroni, iga järgmise pere liikme puhul 104 euroni. Kehtestame korra, kus toimetulekutoetuse maksmisel ei arvestata inimese tulude hulka riiklikke peretoetusi, represseeritutele makstavaid toetusi ja avaliku töö tegemise eest saadud tulu.	Sotsiaalne tasakaal ja turvalisus kõigile	K	Kogu lubadusele ei ole võimalik kulude arvestust teha, sest pole aru saada, mida osade muudatuste all täpsemalt silmas peetakse. Mis puudutab toimetulekupiiri, siis toimetulekupiiri tõstmine 130 euroni koos (sh perekonna alaealistele liikmetele) võib hinnanguliselt kaasa tuua kuni 6 mln euro suuruse täiendava kulu võrreldes 2015. aastaks riigieelarvesse planeeritud toimetulekutoetuse maksmise summaga (19,1 mln eurot). Kui muutuvad toimetulekutoetuse maksmise tingimused (näiteks laiendatakse loetelu, mida ei loeta toimetulekutoetuse määramisel sissetulekute hulka), siis võib muudatuse mõju olla veelgi suurem.			-3,76	-3,76	-3,76	-3,76	

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
			Hinnangulise rahalise arvestuse saab välja tuua ka peretoetuste sissetulekute hulgast välja arvamise kohta. Kui lähtuda sellest, et toimetulekutoetust taotlevate perede arv ja koosseis jääb selliseks nagu 2014. aastal, siis peretoetuste sissetulekute hulgast välja arvamine 2015. aastal makstavate toetussummade põhjal toob kaasa 3 760 000 euro suuruse mõju toimetulekutoetuse aastaelarvele (millest ca 2 920 000 eurot hõlmab lapsetoetuste mitte arvamist sissetulekute hulka). Kui peretoetuste summad (lapsetoetus, lapsehooldustasu jne) suurenevad, siis suureneb ka mõju toimetulekutoetuse eelarvele.							
2. Taastame riikliku 200-euro suuruse matusetoetuse.	Sotsiaalne tasakaal ja turvalisus kõigile	K	Eeldus: universaalne matusetoetus määraga 200 eurot. 2007.a maksti 17152, 2008 I pa. 8672 (2x 8672=17344), 2009 prognoos 18 300, aluseks võtan 17 500 saajat, 17500*200=3500000 eurot-2015.a eelarve 391 152= 3 108 848 eurot			-3,11	-3,11	-3,11	-3,11	
3. Loome omavalitsustele suunatud programmi kodulähedaste hooldekodude renoveerimiseks ja ehitamiseks. Tagame riigi abi abivajajate hooldamisel.	Sotsiaalne tasakaal ja turvalisus kõigile	K2		EL 2014+ tegevus "Erihoolekandeesutuste reorganiseerimine". Eelarve 56 mln eur. Lisaks KOV eelarved.		0,00	0,00	0,00	0,00	
4. Loome elatisrahafondi. Töötame välja süsteemi, kus riik maksab üksikvanemale elatisraha toetust ja nõuab maksimisest kõrvalehoidvalt vanemalt sisse kohtu poolt välja mõistetud elatisraha.	Sotsiaalne tasakaal ja turvalisus kõigile	K	Elatisabi nõuete arv aastas (12 000)* 50% miinim palk*12 kuud = NB12016-2019 on erinev miinimum palk.			-29,90	-31,80	-33,90	-36,10	

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
5. Suurendame kasuperedes kasvavate laste toetust lastekodudes kasvavate laste toetamise määran.	Sotsiaalne tasakaal ja turvalisus kõigile	K	Arvestuse aluseks on võetud kõik tänased ning prognoositavalt lisanduvad hooldusperedes viibivad lapsed, kelle osas on rahastus viidud tänase toetusega võrreldes (240 eurot kuus) asenduskoduteenuse rahastamisega samale tasemele (tasu asenduskoduteenusel viibiva lapse hooldamise eest 795 eurot ühes kuus ning väikelapse ja puudega lapse puhul 1230 eurot ühes kuus 2015. aastal). Arvestatud on, et tasu suurus tõuseb igal järgneval aastal vähemalt 10%.			-2,01	-2,38	-2,89	-3,47	
Meie tervishoiupoliitika tegevuskava 2015-2019:	Tervis ja tervishoid									
1. Suurendame eriarstiabi rahastamist ravijärjekordade lühendamiseks. Haigushüvitiste rahastamine peab tulema Töötukassast. Taastame haiglate kapitalikulude rahastamise riigieelarvest.	Tervis ja tervishoid	K	Haiglate kapitalikulude rahastamine riigieelarvest: 15,2 mln eurot aastas (Haigekassa prognoos 2013.aasta andmete põhjal).			-15,20	-15,20	-15,20	-15,20	
2. Korrastame e-tervise süsteemi nii, et terviseandmed käivad reaalselt patsiendiga kaasas. Täna on patsiendile või teisele arstile kättesaadavad vaid väike hulk teise teenuseosutaja valduses olevatest andmetest, mistõttu kulutatakse lisaraha topeltuuringutele ja –analüüsidele. Andmete kättesaadavus parandab ravi kvaliteeti ja vähendab kulusid.	Tervis ja tervishoid	K2		Tervishoiuteenuse osutajatel on kohustus edastada patsiendi terviseandmeid tervise infosüsteemi alates 2009. aastast. (Sotsiaalministri määrus nr 53 "Tervise infosüsteemi edastatavate dokumentide andmekoosseisud ning nende säilitamise tingimused ja kord")		0,00	0,00	0,00	0,00	
3. Parandame arstiabi kättesaadavust, viies lahku perearsti ja pereõe iseseisva vastuvõtu ajad. Haiguste ennetamiseks soodustame regulaarseid nõustamisvisiite perearstile ja pereõele vähemalt kord kahe aasta jooksul.	Tervis ja tervishoid	K2		Pereõe iseseisvad vastuvõtuajad on ettenähtud ka kehtiva korraga (Perearsti ja temaga koos töötavate tervishoiutöötajate tööjuhendi § 5 (2) sätestab perearsti iseseisva vastuvõtuaja vähemalt 20 tundi nädalas).		0,00	0,00	0,00	0,00	

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
4. Tagame arstidele, õdedele ja abipersonalile normkoormusega väärrika palga, mis motiveerib Eestis töötama. Seome meedikute miinimumtöötasu keskmise palgaga: arstidel kahekordne ja õdedel 1,2 kordne.	Tervis ja tervishoid									
5. Anname riigi poolt noorele spetsialistile stardiraha ja kindlustame omavalitsusüksuse kaudu talle eluaseme, kui noor meedik asub tööle riigi poolt osundatud piirkonda.	Tervis ja tervishoid	K2		Olemas on lähtetoetus noorele arstile. Noortele arstidele makstakse residentuuri järgsel tööle asumisel väljaspool Tartut ja Tallinna toetust 15 000 eurot.		0,00	0,00	0,00	0,00	
6. Seame sisse täiskasvanute hambaravihüvitise 200 euro ulatuses, mida hüvitatakse patsiendile kolme aasta jooksul. Eakatele võimaldame ülejääva proteesiraha eest hambaravi.	Tervis ja tervishoid	K	Praxise analüüsi põhjal (Valimised 2015 Teemapaber tervishoiust) täiskasvanute hambaravihüvitise 200 euro ulatuses kolme aasta jooksul 26 mln eurot. Eakatele ülejääva proteesiraha eest hambaravi võimaldamine 5,5 mln eurot (kulu näidatud eespool sama lubaduse juures).			-26,00	-26,00	-26,00	-26,00	
7. Vähendame ravimite käibemaksu 5 %-le. Kindlustame lastele ja eakatele vähemalt 90-protsendilise ravimisoodustuse.	Tervis ja tervishoid	K	Ravimite KM langetamine 5%le - kulu 2016.a. 18,5 mln, 2017.a. 19,7 mln, 2018.a. 20,8 mln, 2019.a. 22,1 mln eurot. Aluseks Statistikaameti andmed ravimite maksubaasi kohta. 90-protsendiline ravimisoodustus lastele ja eakatele - lisakulu Haigekassa hinnangul 9 mln eurot aastas.			-27,50	-28,70	-29,80	-31,10	Kerge inflatsiooni vähendav mõju
8. Vabastame tööandja töötaja tervise heaks tehtavad kulutused erisoodusmaksust, soodustades seeläbi investeringuid töötajate tervisesse.	Tervis ja tervishoid	K	RM prognoos suvi14. Spordikulude katmiseks kulutatavaid summasid tööandjad praegu eraldi ei deklareeri, seetõttu ei ole maksusoodustuse võimaliku mõju hindamiseks täpseid algandmeid. Mitmeid eeldusi tehes on eeldatav mõju siiski leitud.			-17,00	-17,00	-17,00	-17,00	

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
9. Taastame riikliku rahastamise tervist edendavate tegevuste toetamiseks.	Tervis ja tervishoid	K2		Riiklikeks rahvatervise ennetustegevuste elluviimiseks ja teenuste osutamiseks on 2015.a. riigieelarves planeeritud 6 276 162 eurot.		0,00	0,00	0,00	0,00	
10. Kindlustame professionaalse abi laste tervisehäirete varajaseks märkamiseks. Kohustame perearsti tegema koduviisiit haigestunud väikelapse juurde.	Tervis ja tervishoid	K2		Laste tervise jälgimine on detailselt reguleeritud ravijuhendiga "Kuni 18-aastaste laste tervisekontrolli juhend".						
11. Peame vajalikuks, et kõigis maakondades oleks oma haigla. Kiirabi peab olema võrdsetl kättesaadav kõikjal. Rahastame täiendavalt saarte elanike arstiabi saarte <u>erisust arvestades</u> .	Tervis ja tervishoid	K2		Kiirabiteenuse kättesaadavus on tagatud kõikjal Eestis sealhulgas ka saartel.		0,00	0,00	0,00	0,00	
12. Kindlustame kõik ravikindlustamata Eestis elavad inimesed esmatasandi arstiabiga.	Tervis ja tervishoid	K	Sotsiaalministeeriumi hinnang. Seisuga 01.01.2015 statistika järgi 79 433 kindlustamata isikut: Arvestades pearaha, ravimid ja ligikaudu uuringufond tuleb lisakulu 10,1 miljonit eurot aastas.			-10,10	-10,10	-10,10	-10,10	
13. Maksustame kõrge suhkruisaldusega joogid.	Tervis ja tervishoid	K	Aluseks Statistikaameti leibkonna kulutused mittealkohoolsete jookidele. Lisaks arvestatud hindade prognoosimisel toiduainete THlga		Eeldab seadus(t)e muutmist.	10,00	10,00	11,00	11,00	
14. Toetame seisukohta, et inimene peab olema tööõnnetuste ja kutsehaiguste vastu kindlustatud <u>tööandja poolt</u> .	Tervis ja tervishoid	Ü								
15. Toetame omavalitsuste omandis olevate perearstikeskuste loomist. Perearstikeskustesse loome eriarstiga konsulteerimise võimalused. Tagame maainimesele perearsti juurde saamise 30 km raadiuses.	Tervis ja tervishoid	K2		EL 2014+ tegevus "Investeeringute toetamine esmatasandi tervisekeskuste infrastruktuuri tõmbekeskustes, tagades kättesaadavad ja mitmekülgsed esmatasandi teenused". Eelarve 114 mln eurot.		0,00	0,00	0,00	0,00	
16. Suurendame hooldusravi ja taastusravi võimalusi.	Tervis ja tervishoid	Ü								
17. Toetame maapiirkondade apteekke, et tagada ravimite kättesaadavus.	Tervis ja tervishoid	Ü								
18. Lisaks naiste sõeluuringutele toetame meeste sõeluuringute arendamist.	Tervis ja tervishoid	K	Hinnanguline maksumus olemasolevate programmide eelarvete põhjal.	Haigekassa 2015.a. eelarves: naistele tehtavad ennetusprogrammid - rinnavähi varajane avastamine 1 086 000 eurot, emakakaelavähi varajane avastamine 324 000 eurot.		-1,40	-1,40	-1,40	-1,40	

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
19. Tagame ravimiinfo kättesaadavuse lisaks eesti keelele ka inglise ja vene keeles.	Tervis ja tervishoid	K	Raviameti analüüsi põhjal läheks olemasolevate infolehtede tõlkimine inglise, vene ja soome keelde riigile maksma 2016. a. 354 896 eurot, 2017. a. 365 543 eurot, 2018. a. 376 510 eurot ja 2019. a. 387 805 eurot.			-0,30	-0,40	-0,40	-0,40	
Meie liigjoomise ja narkomaania vastase poliitika tegevuskava 2015-2019:	Tervis ja tervishoid									
1. Keelustame alkohoolse joogi tarbimise avalikus ruumis.	Tervis ja tervishoid	Ü								
2. Keelame alkohoolse joogi jaemüügi lasteasutuste lähedal ehk kauplustes, mille sissepääs asub vähem kui 50 m kaugusel lasteaia, põhikooli, gümnaasiumi, kutseõppeasutuse või huvikooli peasissepääsust.	Tervis ja tervishoid	K		Mõju minimaalne, tarbijad kohanduvad ümber ning ostavad vajaliku alkoholi mujalt, planeeritakse rohkem ette. Võimalik positiivne mõju pikemas perspektiivis.						
3. Keelustame alkoholi jaemüügi tanklates.	Tervis ja tervishoid	K		Mõju minimaalne, tarbijad kohanduvad ümber ning ostavad vajaliku alkoholi mujalt, planeeritakse rohkem ette. Võimalik positiivne mõju pikemas perspektiivis.						
4. Keelustame kaupluses alkohoolse joogi jaemüügi pühapäeviti.	Tervis ja tervishoid	K		Mõju minimaalne, tarbijad kohanduvad ümber ning ostavad vajaliku alkoholi varem, planeeritakse rohkem ette. Võimalik positiivne mõju pikemas perspektiivis.						
5. Keelustame alkoholi- ja tubakatoodete (sh e-sigarettide) reklaami.	Tervis ja tervishoid	K		Alkoholi reklaamine on juba hetkel piiratud, tubakatooteid ei tohi reklaamida ning 2015. a keelatakse ka e-sigarettide reklaamimine. Mõju minimaalne.						
6. Tõhustame koolides ennetustööd sõltuvusainete (alkohol, uimastid jne) tarbimise vähendamiseks.	Tervis ja tervishoid	Ü								
7. Oleme seisukohal, et uimastid peavad olema rangelt keelatud (ka kanep).	Tervis ja tervishoid	Ü								
8. Eraldame 2% alkoholiaktsiisist sõltuvushaiguste (alkohol, uimastid jne) ennetamiseks ja vabatahtlikuks raviks. Looma üleriigilise võrgustiku alkoholismi ja narkomaania raviks ja nõustamiseks.	Tervis ja tervishoid	K	Suveprognoos 2014		Eeldab seadus(t)e muutmist.	-5,00	-5,00	-5,00	-5,00	

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
9. Muudame alkoholi- ja tubakatooted noortele raskemini kättesaadavaks, tõhustades muuhulgas kontrolli alkoholi- ja tubakatoodete turustamise eeskirjadest kinni pidamise üle. Seame eesmärgiks suitsetajate arvu vähendamise eriti noorte hulgas.	Tervis ja tervishoid	Ü								
10. Piirame madala alkoholisisalduse ja kõrge suhkruisaldusega alkoholsete jookide müüki läbi lisamaksustamise.	TERVIS JA TERVISHOID	K	Alcopo jookide hinnastatistika, kehtivad alkoholiaktsiisimäärad. Nimetatud jookidelt laekub aktsiisi marginaalselt ning kuna aktsiisikomponent hinnast on võrdelmissi madal, mõjutab lisamaksu kehtestamine 1 liitri alcopo joogi hinda ca 5-7 senti - ei ole selline meede tõhus, ning maksumuudatuse mõju väga väike. Seda muudatuse korral tuleb selgelt defineerida "alcopop" laadne jook.		Eeldab seadus(t)e muutmist.					
Meie turvalisuspoliitika tegevuskava 2015-2019:	Turvalisus ja sisejulgeolek									
1. Ehitame Schengeni standardite kohaselt Eesti piiri täielikult välja. Lisaks sellele tagame vajalikud vahendid piiri kaasaegseks seadmistamiseks ja arendamiseks.	Turvalisus ja sisejulgeolek	K	Kogu idapiiri väljaehitamine (rajatised, seadmed jms) ning selle hilisem ekspluatatsioon ja hooldus (10% investeeringust). NB Ei sisalda lõunapiiri väljaehitamist (vajalik sisepiiri ajutiseks sulgemiseks).			-15,00	-31,50	-18,50	-5,90	
2. Tugevdame Eesti piirivalvet piiri kaitse tagamiseks ja vajadusel relvastatud esmareageerimiseks koostöös Kaitseväge, Kaitseliidu jt tugevdusüksustega. Riigi julgeoleku paremaks tagamiseks korrastame ja tugevdame piirivalvet ning tõstame piirivalveametnike töötasusid. Taastame Piirivalveameti.	Turvalisus ja sisejulgeolek	K	Droonide ekspluatatsioon (15% investeeringust aastas), 20 inimese palkamine, varustuse esmane ja jooksev uuendamine.	Droonide ost välisvahenditest		-5,25	-5,26	-2,28	-1,31	

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
3. Toetame andmevahetuse tõhustamist piiriülese kuritegevuse ja ebaseadusliku immigratsiooni paremaks ohjamiseks (sh käivitame ja arendame efektiivselt Schengeni infosüsteemi järgmise põlvkonna ja IT-turvasüsteemid). Samuti toetame üle-euroopalise sisenemis- ja väljumisregistri ning registreeritud reisija programmi käivitamist piiriületuste sujuvamaks korraldamiseks.	Turvalisus ja sisejulgeolek	K	Operatsioonides ja Frontexi töös osalemise mahu suurendamine kaks korda	Teemaga juba tegeletakse. Samuti on arendamisel PNR (passenger name record) projekt, lennureisijate broneeringuinfosüsteem.		-0,50	-0,50	-0,50	-0,50	
4. Eraldame vajalikud vahendid merepääste parandamiseks, sh tõhusa mere- ja piiripatrulli ning pääste-, otsingu- ja meditsiinilase kiire koptervõimekuse tagamiseks kogu Eesti territooriumil. Riik peab inimestele vajadusel igale poole kiiresti appi jõudma.	Turvalisus ja sisejulgeolek	K	Juurde soetada 10 päästepaati. 2017-2019 a ostetakse juurde kolm senistest suurema kandevõimega kopterit (arvestatud lisanduva ekspluatatsioonikuluga 15% - meeskonnad, väljaõpe, kütus, varuosad, hooldus, kindlustus jms). Suurendatakse vabatahtlike päästjate rahastust. Tõstetakse piirivalve merepäästevõimekust.			-2,65	-35,19	-46,10	-44,24	
5. Suurendame tähelepanu ja vahendeid mereohutuse ning rannikuvalve tagamise kaasajutamiseks kogu Eesti rannikuala ja merepiiri ulatuses. Rannavalve ja merepolitsei abi peab jõudma õigeaegselt ning hästi varustatult iga ohuolukorrani.	Turvalisus ja sisejulgeolek	D	Vt rida 161							
6. Tõstame ennetustöö tulemuslikkust, vähendamaks hukkumist liikluses ja veekogudes. Viime koolides sisse tasuta ohutu liikluskäitumise, esmaabi ning ujumaõpetamise tunnid. Tõotame välja programmi Turvaline kool.	Turvalisus ja sisejulgeolek	D	Ennetustegevusi juba viiakse ellu, kuid kooliprogrammidesse on kavandatud viia sisse täiendavaid teemasid, mis tähendab lisakulu. SIM lisakulu on arvestatud rida 161.							

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
1. Toetame Eesti kaitsekulutuste hoidmist rahvusvaheliselt kokkulepitud 2 protsendi tasemel SKT-st ja selle heaperemehelikku kasutamist. Eesti peab vastavuses rahvusvahelise õigusega jätkuvalt jõukohaselt panustama NATO ja liitlaste, samuti ÜRO ja Euroopa Liidu ühisoperatsioonidesse ning kollektiivkaitsesse, vastavalt Riigikogu sellekohastele otsustele.	Kaitsepoliitika	K2	Täiendavat kulu ei kaasne	Senise poliitika jätkamine.						
2. Peame vajalikuks üles ehitada usutav ja heidutav iseseisev kaitsevõime, kaitsmaks agressiooni korral riiki iga hinna eest, sõltumata sellest kui kiiresti saabub liitlastoetus. Oluline on seejuures vastuvõtva riigi toetusvõimekuste arendamine ja tagamine. Agressorile allaandmine ei ole võimalus.	Kaitsepoliitika	Ü								
3. Toetame Eesti kaitsevõime alusena senist ajateenistusel põhinevat reservväe ja vajalike elukutseliste üksuste kontseptsiooni. Samuti peame oluliseks Kaitsealiidu ja selle allorganisatsioonide professionaalset arendamist ning paremat lõimimist riigi kaitsekontseptsiooni. Me ei toeta ajateenistuse kaotamist ja üleminekut palgaarmeele.	Kaitsepoliitika	K2	Täiendavat kulu ei kaasne	Senise poliitika jätkamine.						
4. Arendame ajateenistust eesmärgipäraselt ja ühildame selle kutseharidusega. Anname ajateenistuse lõpus vastava kutseeksami sooritanutele mõne tsiviilelus kasuliku kutsetunnistuse (autojuht, masinaoperaator, sidetehnik, arvutivõrkude hooldaja, sanitar-parameedik, logistik vms). Lisaks peab paranema ajateenistuses antava väljaõppe kvaliteet, mis tagaks igale reservväelasele parima võimaliku valmisoleku nii riigi kaitseks kui ka veendumuse, et ajateenistuses veedetud aeg ei ole olnud raisatud. Soovime saavutada taseme, kus ajateenistuse läbinud noored oleksid tööturul hinnatud.	Kaitsepoliitika	K1	Ei kaasne kulu.		Vajalik on teostada õigusaktide muudatused.					

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
5. Tagame piisavad vahendid laiapõhjalise riigikaitse kontseptsiooni ellurakendamiseks ja senisest suurema tähelepanu osutamist elanikkonnakaitse ning elutähtsate teenuste toimepidevuse tagamisele kriisiolukordades. Tõhus riigikaitse saab toimida täiendavalt sisejulgeolekuga, mistõttu tagame kaitseväge ja kaitsealiidu ressursside riskasutuse hädaolukordades. Väeosad peavad saama juurde kaasaegset õppetaristut.	Kaitsepoliitika	Ü								
6. Looime noortele, kes tervislikel vm olulistel põhjustel ei saa ajateenistust läbida, mõistliku asendusteenistuse, mis valmistab neid ette kriisi- ja sõjaolukorras tugiteenuste osutamiseks elanikkonna kaitsele ja elutähtsate teenuste tagamiseks. Igal kodanikul on vääriline koht meie ühise riigi kaitsele.	Kaitsepoliitika	K2	Täiendavat kulu ei kaasne	Senise poliitika jätkamine.						
7. Oleme seisukohal, et riigikaitseõpetuse või sisejulgeoleku alase eelkutsõppe üldhariduskoolides läbinuile võiks luua eelise ajateenistusest allohvitseri- või ohvitseriõppesse siirdumiseks. Näeme, et Sisekaitseakadeemia, Kaitseväge Ühendatud Õppeasutuste ja Balti Kaitsekolledži baasil on võimalik välja arendada rahvusvaheline riigikaitse akadeemia, mis moodustaks Euroopa Liidu ja NATO regionaalse julgeoleku kõrgetasemelise kompetentsikeskuse.	Kaitsepoliitika	K1	Täiendavat kulu ei kaasne	Vajalik koolide sisseastumistingimuste muutmine	Eeldab õigusaktide muutmist.					
8. Arendame kõrgemate riigikaitsekursuste formaati ja reservväelaste poliitikat läbi n-ö kuuma reservi pideva valmisoleku kindlustamise, samuti erinevate õppekogunemiste kompenseerimise peredele. See tagab laiapõhjalise riigikaitse järjepideva toimivuse.	Kaitsepoliitika	Ü								
9. Seame veteranipoliitikas esikohale elukestva õppe ja tööhõivega toetamise, taastusravi ning väerika toimetuleku tagamise vigastatud kaitseväelastele, samuti tsiviilmissioonides osalenutele ja nende perekondadele. Tõhustame ka välismissioonidel hukkunud kaitseväelaste peredele mõeldud toetusprogramme.	Kaitsepoliitika	K	Tänase veteranipoliitika rakendamise kulu aastas on 0,5 mln. Suurendame kulu 10% rakendamaks sarnast poliitikat ka tsiviilmissioonides osalejatele.	Tsiviilmissioonidel osalejate lisandumine veteranipoliitikasse on uus algatus.	Eeldab õigusaktide muutmist	-0,50	-0,50	-0,50	-0,50	

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
10. Toetame innovaatilise n-ö tarkväe lähenemise arendamist, mille oluliseks osaks on Eesti kodumaise kaitsetööstuse toetamine ja arendamine ning ühishanked kõrgetasemeliste riigikaitse ressursside soetamiseks ja kasutamiseks. Kaasaegsete tehnoloogiate ja uute lahenduste väljatöötamiseks ning juurutamiseks moodustame sise- ja kaitseministeeriumi eelarvetes selleks eraldi võimalused.	Kaitsepoliitika	K	Teostatakse täna KAM eelarvest. SIMile kaasnevad kulud maa-õhk-vesi seirest. Hinnanguline maksumus.	KaM eelarves on ette nähtud vahendid kaitsetööstuse arendamiseks.		-5,00	-15,00	-15,00	-15,00	
11. Peame oluliseks, et kõigil Eesti kaitseüksustel peab olema kõrgetasemeline väljaõpe, varustus ja juhtimine, tulemaks toime mittekonventsionaalsete ohtudega, sh hübriidsõja ning infiltreerumise tõkestamise jm kukutusmeetmetega. Vastavate võimekuste, sh luure- ja vastuluurefunktsioonide tõhusamaks tagamiseks tuleb eraldada täiendavat ressursi Eesti julgeolekuasutustele.	Kaitsepoliitika	K	Isikukaitsevarustus ja relvastus hübriidsõja tingimustes SIMile			-4,00	-4,00	-4,00	-4,00	
Meie kohaliku omavalitsuse poliitika tegevuskava 2015-2019:	Kohalik omavalitsus ja regionaalpoliitika									
1. Tunnustame omavalitsuste vabadust liituda või mitte liituda. Igasugune reform ja ühinemine eeldab kohalike elanike ära kuulamist ning nende osalust võimaliku ühinemise ettevalmistamisel. Seadustes on vaja täpsemalt reguleerida osavaldade ja valdade ühisasutuste õiguslikud alused.	Kohalik omavalitsus ja regionaalpoliitika	K2	Tunnustamine ei too kaasa kulusid.	Kohalike omavalitsuste vabatahtlik liikumine on jooksev protsess.	Vajab seadusemuudatust. Ühe valimisperioodiga protsessi lõpuni ei vii.	0,00	0,00	0,00	0,00	
1.1. Peame oluliseks korraldada kõigis potentsiaalselt ühinevates omavalitsustes referendum omavalitsuste ühinemise küsimuses.	Kohalik omavalitsus ja regionaalpoliitika	Ü	Küsitluse/ hääletuse läbiviimisega võib kaasneda kulu.		Referendumite korraldamine on teostatav					
1.2. Loome kohaliku omavalitsuse üksuste ühinemiseks või liitumiseks täiendavad motivatsioonipaketid ja stiimulid.	Kohalik omavalitsus ja regionaalpoliitika	Ü		Kohalike omavalitsuste vabatahtlik liikumine on jooksev protsess. Motivatsioonipakett ja stiimulid on olemas.	Võib eeldada seadusemuudatust					
2. Peame oluliseks, et kohalikel omavalitsustel oleks piisav ja keskvoimu suvast sõltumatu tulubaas oma ülesannete täitmiseks.	Kohalik omavalitsus ja regionaalpoliitika	Ü		Kohalikel omavalitsustel on tulubaas.	Võib eeldada seadusemuudatust					

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
3. Taastame ja tugevdame omavalitsuste tulubaasi. Esmalt tuleb viia kohalike omavalitsuste üksustele laekuva üksikisiku tulumaksu osa majanduskriisi eelsele tasemele ning tasandusfondi maht 90 miljoni euron.	Kohalik omavalitsus ja regionaalpoliitika	D	korduv lubadus ridadega 41 ja 99	Kohalikel omavalitsustel on tulubaas.	Vajab seadusemuudatust	0,00	0,00	0,00	0,00	
4. Tõstame kütuseaktsiisist kohalikele teedele eraldatava osa vähemalt 20%-ni aktsiisist ning viime selle järk-järgult tasemele, mis vastab teede hooldeks ja kestmiseks vajalikule tegelikule mahule.	Kohalik omavalitsus ja regionaalpoliitika	K1	Kohalike teede ja riigi teede proportsiooni muutmine kulusid kaasa ei too, eelpool hinnatud teeseaduse 75% taastamise mõju.	Kütuseaktsiisist laekuvatest summadest kindla osa teede ehituseks eraldamist on varasemalt rakendatud.	Eeldab seadusemuudatust.	0,00	0,00	0,00	0,00	
5. Laiendame kohalike omavalitsuste võimalusi kehtestada enda territooriumil täiendavaid makse (nt turismimaks välituristidele). Seeläbi suureneks omavalitsuste finantsautonoomia ning rahalised võimalused kohaliku elu arendamiseks.	Kohalik omavalitsus ja regionaalpoliitika	K	2014.a oli 5,4 mln ööbimist, millest välismaalasi 3,7. Kaheldav on, et välituristidele saaks panna eraldi maksu, mis kohalikele turistidele ei kehtiks. Arvestatud 1€ ööbimise kohta		Vajab seadusemuudatust	5,4	5,4	5,4	5,4	
6. Peame oluliseks riigi, kohalike omavalitsuste ja erasektori tihedat koostööd töökohtade loomisel ning soodsa ettevõtluskeskkonna kujundamisel. Selleks, et suurendada kohalike omavalitsuste huvi ettevõtluse arendamise ja töökohtade loomise vastu on vaja, et üks osa ettevõtlusega seotud maksudest laekuks kohalike omavalitsuste eelarvetesse.	Kohalik omavalitsus ja regionaalpoliitika	K2	Võimalik teostada KOV-de tulusid tervikuna suurendamata.	Töökohtade loomist soodustatakse 2014-2020 välisvahenditest.	Vajab seadusemuudatust	0,00	0,00	0,00	0,00	
7. Muudame jäätmeseadust selliselt, et kohalik omavalitsus saaks pakkuda oma elanikele soodsaimat ja kvaliteetsemat korraldatud jäätmeveo teenust.	Kohalik omavalitsus ja regionaalpoliitika	K1	Riigieelarvele otsene mõju puudub.		Vajab seadusemuudatust					
Meie regionaalpoliitika tegevuskava 2015-2019:	Kohalik omavalitsus ja regionaalpoliitika									
1. Toetame kaugemaid piirkondi nende asendist tulenevate majanduslike ja sotsiaalsete probleemide lahendamisel ning teiste piirkondadega samaväärse tehnilise taristu tagamisel. Riik peab tagama linnadele ja valdadele võimalused ja vahendid kohaliku sotsiaalse ja tehnilise taristu korrashoiuks ja arenguks.	Kohalik omavalitsus ja regionaalpoliitika	Ü			Võib eeldada seadusemuudatusi.					

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
2. Peame oluliseks arendada maakonnakeskusi ja piirkondlikke tõmbekeskusi. Maakonnakeskuste arenguvõimendust sõltub kogu maakonna areng.	Kohalik omavalitsus ja regionaalpoliitika	K2	Teostatakse välisvahenditest	Jooksev tegevus. On toetatud 2007-2013 välisvahenditest ja toetatakse 2014-2020 välisvahenditest.	Sõltuvalt arendamisest teostatav.	0,00	0,00	0,00	0,00	
3. Suurendame omavalitsusliitude rolli regionaalse koostöö hoogustamiseks maakondade tasandil. Samuti töötame välja ja rakendame pealinnaregiooni omavalitsusüksuste koostöövormid.	Kohalik omavalitsus ja regionaalpoliitika	K1	Täiendavat kulu ei kaasne		pealinnaregiooni omavalitsusüksuste koostöövormide loomine võib eeldada seadusemuudatust.	0,00	0,00	0,00	0,00	
4. Kaotame politiseeritud maavanemad. Maavalitsuse kui hääbuva funktsiooniga haldusstruktuuri tegevus on otstarbekas lõpetada ning maakonna ulatusega ülesanded üle anda maakondlikele omavalitsusliitudele.	Kohalik omavalitsus ja regionaalpoliitika	K1	Eeldame, et funktsioonidega lähevad üle ka MV kulud. Ehk täiendavat kulu ei tohiks kaasneda.		Vajab seadusemuudatust					
5. Loomes töhuse ühistranspordisüsteemi, sh maakonnasisesed liinid ja saarte vaheline ühendus kohalikele elanikele tasuta. Tagame igapäevase praamiühenduse Sõru-Triigi liinil.	Kohalik omavalitsus ja regionaalpoliitika	K		Sõru-Triigi laev on kavas osta 2014-2020 EL vahenditest. Tasuta maakonnasisest transporti on eespool hinnatud. Kohalike elanikele saarte ja mandri ning saarte vahelise tasuta transpordi kulu on ca 1 mln aastas. Sõru-Triigi igapäevase praamiühenduse kulu ca 0,1 mln aastas.	Tasuta ühistranspordi teostatavus on küsitav.	-1,10	-1,10	-0,10	-1,10	
6. Toetame Tallinn- Haapsalu- Rohuküla raudteeliikluse taastamist aastaks 2017.	Kohalik omavalitsus ja regionaalpoliitika	K	Eeldus, et Haapsalu raudtee maksab 65 mln.	Tallinn-Haapsalu-Rohuküla raudteeliikluse taastamist ei plaanita.	Ei ole teostatav pakutud tähtjaks.	-32,50	-32,50	0,00	0,00	
7. Seisame väikeste maakoolide eest, et väga hea haridus oleks ka maalastele kättesaadav.	Kohalik omavalitsus ja regionaalpoliitika	Ü								
8. Toetame gümnaasiumihariduse või kutsehariduse omandamise võimaluste loomist ja säilitamist, sõltumata nende elukohast ja majanduslikust olukorrast.	Kohalik omavalitsus ja regionaalpoliitika	Ü								
9. Seisame Eesti Aleksandrikooli traditsioonide ja Põltsamaa Ametikooli säilimise eest.	Kohalik omavalitsus ja regionaalpoliitika	K	Vajalik investeering Põltsamaa Ametikooli peamaja ja õpilaskodu renoveerimiseks 8,6 meur; Aleksandrikooli renoveerimine 2000 m2 4,4 meur.			-13,00				

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
10. Jätkame omavalitsuste veesüsteemide ja reovee puhastusseadmete ning - jaamade renoveerimist ning uute rajamist puhta joogivee ja puhta elukeskkonna säilitamiseks.	Kohalik omavalitsus ja regionaalpoliitika	K2		Meedet rahastatakse EL struktuurifondidest 2014+.		0,00	0,00	0,00	0,00	
11. Toetame ja propageerime energiasäästlike lahendusi kõigis valdkondades.	Kohalik omavalitsus ja regionaalpoliitika	K2	ÜKP rakenduskava 2014-2020.	EL-i 2014+ vahenditest kortermajade, kaugkütte, tänavavalgustuse meetmed. CO2 meetmetest erikütusel katelde vahetus/energiasääst elamutes ja avaliku sektori hoonetes.		0,00	0,00	0,00	0,00	
12. Tagame koostöös Eesti Pangaga loodava sularahaautomaatide võrgustiku jmt abil sularaha kodulähedase kättesaadavuse kõigile Eesti elanikele.	Kohalik omavalitsus ja regionaalpoliitika	Ü								
13. Käivitame üleriigilise projekti „Eesti Vabariik 100“. Taastame, rajame või korraldame Eesti Vabariigi 100. sünnipäevaks üle Eesti 100 erinevat olulist objekti või sündmust.	Kohalik omavalitsus ja regionaalpoliitika	K	Riigikantselei poolt koostatud tegevuste eelarve esialgne prognoos	Eesti Vabariigi 100. sünnipäeva ettevalmistamisega on Riigikantselei alustanud.		-6,30	-9,90	-7,80		
Meie maaelupoliitika tegevuskava 2015-2019:	Maaelupoliitika ja ettevõtlus maapiirkondades									
1. Toetame eesti põllumeeste ja kalandusvaldkonna konkurentsivõime tõstmist läbi Euroopa Liidu Ühtse Põllumajanduspoliitika ja Kalandusrahastu pakutavate võimaluste, sh otsetoetuste võrdsustamine.	Maaelupoliitika ja ettevõtlus maapiirkondades	K2	Otsetoetuste võrdsustamine eeldab EL tasemel otsust. Praeguseks on maaelu toetusmeetmed fikseeritud aastateks 2014-2020	MAK 2014-2020 ja EMKF 2014-2020 vahendid. Otsetoetuste võrdsustamine toimub EL ÜPP reformi käigus		0,00	0,00	0,00	0,00	
2. Tagame Euroopa Liidu poolt lubatud siseriiklike põllumajandustoetuste ehk TOP-UP toetuste välja maksmise riigieelarvest.	Maaelupoliitika ja ettevõtlus maapiirkondades	K	EL määrus 1307/2013			-21,50	-19,90	-18,40	-16,90	
3. Toetame programmi Eesti Toit raames Eestimaal toodetud toidu väärtustamist kogu tootmisahelas, alustades põllult, laudast ja veest kuni tarbijani, pidades vajalikuks toidu märgistamist kogu Euroopa turul.	Maaelupoliitika ja ettevõtlus maapiirkondades	K2		PÕM 2015 eelarves planeeritud vahendid Eesti Toiduga seotud tegevuste propageerimiseks, Tunnustatud Maitse ja Tunnustatud Eesti Maitse kaubamärgi populariseerimiseks	Eli tasemel toidumärgistuse muutmise.	0,00	0,00	0,00	0,00	
4. Näeme Eesti põllumajanduse tulevikku ka olulise mahetoidu pakkujana Euroopa turgudel.	Maaelupoliitika ja ettevõtlus maapiirkondades	K2		MAK 2014-2020 meede "Mahepõllumajandus" - perioodi maht 77,7 mln eurot		0,00	0,00	0,00	0,00	

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
12. Pöörame suurt tähelepanu Eesti toiduainete turundusele ja väliskaubandustegevustele, sh aktiivsem koostöö EAS-i ja EV saatkondade majandusesindustega, väliskaubandus-ministri töö täpsem planeerimine jms. Eriti tuleb läbi vaadata piimakovoodi kadumisega seotud turu olukorrad alates 1.aprillist 2015.	Maaelupoliitika ja ettevõtlus maapiirkondades	Ü								
Meie kodanikupoliitika tegevuskava 2015-2019:	Kodanikuühiskond ja demokraatia									
1. Anname rahvale õiguse algatada seaduseelnõusid. Seaduseelnõu, mille Riigikogu peab arutlusele võtma, saavad esitada vähemalt 25000 hääleõiguslikku kodanikku	Kodanikuühiskond ja demokraatia	K	Kulusid ei kaasne.		Õigusaktide muudatused.					
2. Kehtestame tühistamisreferendumi. Referendumi kaudu võib osaliselt või täielikult tühistada kehtiva Eesti Vabariigi seaduse. Referendumi kvoorum on 50% hääleõiguslikest elanikest, referendumile pandud seadus tühistatakse, kui tühistamise poolt hääletab osalenud kodanike enamus. Tühistamisreferendumi saavad algatada vähemalt 25000 hääleõiguslikku kodanikku.	Kodanikuühiskond ja demokraatia	K	Kulusid ei kaasne.		Õigusaktide muudatused.					
3. Anname kodakondsusvõimaluse Eestis pikka aega elanud inimestele. Kodakondsuseta või kolmandate riikide kodakondsusega inimesed, kes on Eestis elanud vähemalt 1991. aastast, omandavad õiguse kodakondsusele lihtsustatud korras. Eesti on nende inimeste ainus kodu, neil on siin sõbrad ja töökoht, neil peab olema võimalus osaleda meie ühise ruumi poliitilises korraldamises.	Kodanikuühiskond ja demokraatia	K1	Täiendavaid kulusid ei kaasne.		Õigusaktide muudatused.					
4. Lihtsustame Eestis sündinud laste kodakondsuse saamise protseduuri.	Kodanikuühiskond ja demokraatia	K1	Täiendavaid kulusid ei kaasne.		Õigusaktide muudatused.					
5. Lubame mitmikkodakondsust Euroopa Liidu piirides. Paljud Eesti kodanikud on kasutanud vaba liikumise võimalust Euroopa Liidus, mõned seovad oma eluplaani pikemalt teiste Euroopa Liidu liikmesriikidega. Soovime, et Eestile oleks nende teadmistest ja kogemustest kasu. Soovime, et keegi ei tunneks ennast mitte-eestlasena oma valikute pärast ühinevas Euroopas ega peaks loobuma Eesti kodakondsusest.	Kodanikuühiskond ja demokraatia	K1	Täiendavaid kulusid ei kaasne.		Õigusaktide muudatused.					

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
6. Tagame kõigile mittekodanikele tasuta eesti keele- ja kultuuriõppe. Kursuse edukas läbimine võib pikas perspektiivis asendada tsentraliseeritud keeleeksamit.	Kodanikuühiskond ja demokraatia	Ü								
7. Looime Sotsiaalpartnerluse nõukoja, mis ühendab kõiki Eesti majandustoimijaid (töötajad, ettevõtjad, avalikud institutsioonid, vabatahtlikud ühendused) ning hõlbustab nende omavahelist suhtlemist. Nõukogul on õigus teha majandusvaldkonnas Riigikogule seadusandlikke ettepanekuid ning Riigikogu on kohustatud need ettepanekud arutlusele võtma.	Kodanikuühiskond ja demokraatia	K1	Ei eelda täiendavat kulu.							
8. Asendame valimiskautsjoni allkirjadega. Riigikogu ja Euroopa parlamendi valimistel võib kandideeriv nimekiri kautsjoni asemel esitada hääleõiguslike kodanike toetusallkirjade nimistu. Nimekiri peab koguma vähemalt 2% hääleõiguslike kodanike toetusallkirjad igast ringkonnast, kus plaanitakse kandideerida.	Kodanikuühiskond ja demokraatia	K	Eelduseks, et kautsjonid kaotatakse. Mõju hindamisel on arvestatud Euroopa Parlamendi valimistel 2018 - tulu kautsjonite laekumise keskmiselt (2004-2014) ja 2019. a - riigikogu 2015 valimistel keskmine kautsjonitulu erinevaid valimistulemuste stsenaariume arvestades 132770 eurot. Tulu vähenemine.		Õigusaktide muudatused.	0,00	0,00	-0,05	-0,13	
9. Toetame presidendi otsevalimist. President on põhiseaduse garant, institutsioon, mis peab rahvale tagama, et parlament ei ületaks oma põhiseaduslikke volitusi. Seepärast on oluline, et president saaks mandaadi otse rahvalt	Kodanikuühiskond ja demokraatia	K	Kulusid ei kaasne.		Õigusaktide muudatused.					
10. Peame vajalikuks, et Eurovoliniku kandidaadi nimetab Riigikogu. Kandidaadi poolt peab hääletama 2/3 Riigikogu liikmetest. Euroopa Komisjon on Euroopa Liidu juhtiv institutsioon, just seal kirjutatakse Euroopa seadusi. Seega on voliniku nimetamisel oluline erakondade laiapõhjaline konsensus ning opositsioonierakondade nõusolek.	Kodanikuühiskond ja demokraatia	K	Kulusid ei kaasne.		Õigusaktide muudatused.					

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
11. Tutvustame valitsuses olles kõiki uusi strateegilisi seadusandluse muutmise ideid kõigepealt rahvale. Lubame, et enne seaduse väljatöötamist tutvustab vastava valdkonna minister seaduse ideed massimeedia abil ning osaleb järgnevas avalikus arutelus. Me ei kehtesta seadusi, millel puudub avalikkuse selge toetus, me ei loo seadusi salaja ministeeriumi koridorides.	Kodanikuühiskond ja demokraatia	K	Kulusid ei kaasne.		Õigusaktide muudatused.					
12. Arutame kõik plaanitavad seaduseelnõud läbi asjassepuutuvate huvigruppide, kodanikeühenduste ja -liikumistega.	Kodanikuühiskond ja demokraatia	K1	Täiendavaid kulusid ei kaasne.							
13. Ühtlustame diskrimineerimise vastast seadusandlust. Rakendame voliniku institutsiooni reaalselt tööle kõigi (mitte ainult soolise) diskrimineerimise juhtumite lahendamiseks koos riigipoolsete piisavate rahaliste vahenditega.	Sotsiaalne tasakaal ja turvalisus kõigile	K	Näiteks eelarve kasv 5% (2015.a. eelarve põhjal) on 12 421 eurot.	Soolise Võrdõiguslikkuse ja Võrdse Kohtlemise Voliniku Kantsleile põhitoo. Soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise voliniku institutsioon on loodud, et aidata inimestel kaitsta oma õigusi ja hoida ära mis tahes diskrimineerimist. Kantsleil eelarve tõusis 2015. aastal 168 344 eurot (2014.a. eelarve 80084 eurot, 2015.a. 248 428 eurot)		0,01	0,01	0,01	0,01	
Meie kultuuripoliitika tegevuskava 2015-2019:	Kultuur ja sport									
1. Eraldame kultuurile ja spordile vähemalt 3 protsenti riigieelarve kogumahust. Kultuur on tugevaim hoob rahvuse säilitamisel, mida nõuab meilt põhiseadus.	Kultuur ja sport	K	2015.a KUM eelarve moodustas 2,6% kogu eelarvemahust			-44,80	-44,80	-44,80	-44,80	
2. Langetame teatri-, kontserdi- ja muuseumipiletite käibemaksu 5-le protsendile. Selle tulemusena on kultuuriürituste külastamine inimestele soodsam ning sellest osasaajaid rohkem.	Kultuur ja sport	K								
3. Võimaldame üld- ja kutsehariduskoolide õpilastele ja õpetajatele tasuta külastada muuseume.	Kultuur ja sport	K	149 392 õpilast ja 16 355 õpetajat, keskmine piletihind ca 3 eurot, 1 kord aastas mõju			-0,50	-0,50	-0,50	-0,50	
4. Kahekordistame programmi „Teater maale“ rahastust ja tõstame selle vähemalt 250 000 euroni.	Kultuur ja sport	K	2015.a eelarves 160 tuhat eurot			-0,09	-0,09	-0,09	-0,09	
5. Töötame välja paindliku tegutsemise vormi loovisikutele, mis arvestaks töö iseloomu ning annaks neile kindlustunde ja sotsiaalsed garantiid.	Kultuur ja sport	K2		Meede välja töötatud ja Riigikogu menetluses		0,00	0,00	0,00	0,00	

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
6. Alustame Eesti 100. juubeliaastal Rahvusoper Estoniale uue maja ehitust.	Kultuur ja sport	K	Eeldusel, et objekti kogumaksumus on 50 mln, sellest ettevalmistuskulud 3%			0,00	0,00	0,00	-1,50	
7. Viime Rahvakultuuri Keskuse folgipealinna Viljandisse.	Kultuur ja sport	K1	Üleviimine ei eelda lisakulusid			0,00	0,00	0,00	0,00	
8. Tagame kõigile Eesti elanikele tasuta sissepääsu laulu- ja tantsupidudele.	Kultuur ja sport	K	2014.a üldlaulu- ja tantsupeo osalejate arv pileti hind keskmiselt 20 eur. Järgmine noorte laulupidu 2016.a ja üldlaulupidu 2018.a			-3,00	0,00	-3,00	0,00	
9. Tagame riigipoolse lisatasu laulu- ja tantsupidudel osalevate kollektiivide ringijuhittele.	Kultuur ja sport	Ü								
10. Suurendame Eesti Keele Instituudi eelarvet vähemalt 50%, sest tegemist on maailma ainsa teadusutusena, mis arendab eesti keelt. Loomes Eesti Keele Instituudi juurde teadus- ja IT-keele osakonna.	Kultuur ja sport	K	EKI eelarve 1,2 meur. 50% kasv 0,6 meur			-0,60	-0,60	-0,60	-0,60	
11. Kutsume ellu riiklikud investeringu- ja tegevustoetuse programmid kultuurikeskuste ja rahvamajade kui kogukonnakeskuste rajamiseks ja säilimiseks ning omavalitsuste ja maakondade ning valdkondade ülese koostöö soodustamiseks.	Kultuur ja sport	Ü								
12. Säilitame riigi osa rahvaraamatukogude toetamisel ning kasvatame raamatute soetamise toetust. E-raamat ei asenda paberraamatut!	Kultuur ja sport	K	2015.a toetus 0,5 mln eurot, baasi kahekordistamine			-0,50	-0,50	-0,50	-0,50	
13. Hakkame loomeliitudele maksuma lisaks loometoetustele tegevustoetust, vabastades nii Kultuurkapitali loomeliitude tegevustoetusteks minevad vahendid loometegevuseks.	Kultuur ja sport	K	KULKA kaudu makstav loomeliitude tegevustoetus			-0,50	-0,50	-0,50	-0,50	
14. Loomes Eesti filmitööstuse arendamiseks Eesti Filmi Fondi, mille eesmärgiks on pakkuda investeerimistoetust filmiproduksioonile Eestis.	Kultuur ja sport	K	Filmipaviljoni ehituse hinnanguline maksumus			0,00	0,00	0,00	-8,00	

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
2. Looma kaasaegse riikliku spordi finantseerimise süsteemi, mis haaraks süsteemselt nii pearahasisid, treenerite palkasid koos sotsiaalsete garantiidega kui spordibaaside kasutamise toetamist.	Kultuur ja sport	K	2015.a treenerite 50% riigipoolne palgatoetuse kahekordistamine, mõju ilmselt suurem			-3,50	-3,50	-3,50	-3,50	
3. Kehtestame ja viime ellu süsteemi, mis tagab treeneritele ning edukatele sportlastele stabiilse riigipoolse toetuse.	Kultuur ja sport	Ü								
4. Rajame koostöös omavalitsustega riiklikult toetatud spordikoolid.	Kultuur ja sport	K	2011.a spordikoolide KOV kulu			-6,30	-6,30	-6,30	-6,30	
5. Laiendame järjekindlalt riigipoolset toetust tervisespordile.	Kultuur ja sport	Ü								
Meie keskkonnapoliitika tegevuskava 2015-2019:	Kodu puhtas keskkonnas									
1. Toetame ja soodustame keskkonna- ja energiasäästlike lahenduste arendamist kõigis eluvaldkondades. Peame oluliseks biokütuse kasutamist ja keskkonnasõbralikku tootmistehnoloogiasse investeerimist ning taastuvate ja taaskasutatavate materjalide osakaalu suurendamist.	Kodu puhtas keskkonnas	K2	ÜKP 2014-2020 rakenduskava. Keskkonnatasude seadus ja KIKI põhikiri.	EL-i 2014+ vahenditest kortermajade, kaugkütte, tänavavalgustuse, biokütuse ja ressursitõhususe meetmed. CO2 meetmetest erikütusel katelde vahetus/energiasääst elamutes ja avaliku sektori hoonetes. KIKi keskkonnaprogramm.		0,00	0,00	0,00	0,00	
2. Lubame, et tööstuse, energeetika, transpordi, põllumajanduse jt majandussektorite arengu küsimusi puudutavate otsuste vastuvõtmisel arvestame alati nende otsuste keskkonnamõjusid ja viime kahjulikud mõjud miinimumini.	Kodu puhtas keskkonnas	Ü		Keskkonnamõjusid tulebki arvestada keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse kohaselt.						
3. Kinnitame pikalt eelnõude faasis seisnud kaitsealade kaitse-eeskirjad, kaitsekorralduskavad ning liigikaitse tegevuskavad. Tagame kaitsekorraldus- ja liigikaitse tegevuskavades ette nähtud vajalike looduskaitseliste tööde püsiva rahastamise.	Kodu puhtas keskkonnas	K2		Looduskaitse meetet rahastatakse EL struktuurifondidest 2014 -2020.		0,00	0,00	0,00	0,00	
4. Viime seadustesse senisest karmimalt põhimõtte – saastaja maksab loodusele tekitatud kahju eest.	Kodu puhtas keskkonnas	K1	Seaduse eelnõu väljatöötamine. Kulusid ei kaasne.							

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
13. Koostame pikaajalise säästva liikumise arenguprogrammi, mis hõlmab süsteemselt riigi ja kohaliku taristut, linnatänavate kaasajastamist, liiklusohutust ning säästvaid liikuvusteenuseid.	Kodu puhtas keskkonnas	Ü	Säästva liikumise arenguprogrammi koostamine.	Kõikehõlmavat programmi hetkel pole, kuid teema on käsitatud Transpordi ja teistes arengukavades. Säästva linnalise liikuvuse arendamist on kavas toetada 2014-2020 välisvahenditest						
14. Kavandame üleriigilise jalgrattateede võrgustiku ja asume seda järk-järgult välja ehitama.	Kodu puhtas keskkonnas	Ü		Üleriigilist võrku siiani kavandatud ei ole. Kergliiklusteede lõikude rajamist on rahastatud nii riiklikust programmist, kui 2007-2013 välisvahenditest. Kergliiklusteede lõikude rajamist on kavas rahastada ka 2014-2020 välisvahenditest.						
15. Linnaliikluses loome inimsõbralikke ja energiatõhusaid lahendusi ja viime sisse muudatused, mis annavad eelise jalakäijatele ja lastega liiklejatele, õpilastele, liikumisraskustega inimestele ja jalgratturitele	Kodu puhtas keskkonnas	Ü		Jooksev tegevus, osaliselt üks Transpordi arengukava 2014-2020 alaeesmärke. Osaliselt Rahastatud 2007-2013 välisvahenditest ja osaliselt rahastatakse 2014-2020 välisvahenditest.	Võib eeldada seadusemuudatusi.					
16. Soodustame alternatiivsete keskkonnasäästlike liiklusvahendite programmi arendust (taastavakütusega liiklusvahendid, elektriautod, jalgrattad jm).	Kodu puhtas keskkonnas	Ü		ELMO programm lõppes 2014	Võib eeldada seadusemuudatusi.					
17. Toetame riiklikult Eesti supelrandade puhtuse ja ohutusnõuete viimist rahvusvahelistele standarditele vastavaks. Tagame, et enamuse Eesti supelrandadest vastaksid rahvusvahelisele ökomärgisele Sinilipp.	Kodu puhtas keskkonnas	Ü								
18. Koostame nii maismaad kui merealasad käsitleva üleriigilise taastuvenergeetika teemaplaneeringu.	Kodu puhtas keskkonnas	Ü								
19. Tagame keskkonnahariduskeskuste võrgustiku arengu ning koostame keskkonnahariduse pikaajalise arengu- ja tegevuskava.	Kodu puhtas keskkonnas	K2		Perioodi 2007-2013 vahenditest rahastatud keskkonnahariduskeskuste võrgustiku loomine.		0,00	0,00	0,00	0,00	

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
1. Peame oluliseks Ukraina kriisi võimalikult kiiret ja rahumeelset lahendust ning Eesti spetsialistide osalemist kõigil Euroopa Liidu Ukraina missioonidel. Eesti peab jätkama Ukraina jõukohast materiaalselt toetamist eelkõige humanitaarabina ning läbipaistva avaliku sektori ülesehitamiseks. Toetame arenguabi sidumist institutsionaalsete ülesehitusprogrammide olemasoluga. Eesti austab Ukraina suveräänsust ja territoriaalset terviklikkust, kuid usume, et püsiv lahendus Ukraina siseprobleemidele saab teoks ainult demokraatia omaksvõtmise teel.	Välispoliitika	K2		Eesti juba toetab Ukrainat rahaliselt ja arengukoostöö raames.						
2. Ühendame idapartnerlusele suunatud arenguabi rahastamise, vastates paremini reaalse elu probleemidele. Praegu rahastatakse abi Ukrainale ja teistele idapartnerluse riikidele paljudest erinevatest allikatest, mis ei võimalda efektiivselt vastata ettekerkivatele küsimustele. Seome arenguabi pakkumise demokraatlike koolitusprogrammide aktsepteerimisega. Abistame Gruusiat ja Moldovat assotsiatsioonileppe rakendamisel Euroopa Liiduga.	Välispoliitika	Ü								
3. Peame oluliseks koostöö intensiivistamist Läänemere regioonis. Ainult ühiselt suudame rahvusvahelises poliitikas esindada olulisi regionaalseid huvisid.	Välispoliitika	K	Tööjõu- ja majandamiskulude 1% kasv			-0,40	-0,40	-0,40	-0,40	
4. Võtame riiklikuks eesmärgiks liituda Põhjamaade Nõukoguga, et tugevamini ja kiiremini lõimida Eesti Skandinaavia sotsiaalmajandus- ja kultuuriruumiga.	Välispoliitika	K	Tööjõu- ja majandamiskulude 1% kasv			-0,40	-0,40	-0,40	-0,40	
5. Looime Eesti Välispoliitika Keskuse, mis on esimene samm Eestist aktiivse mediaatorriigi loomisel, tagades nii meie sidemed kõikide kontinentide vastava valdkonna spetsialistidega kui efektiivse läbirääkijahariduse Eesti inimestele. Keskus hõlbustab teiste riikide spetsialistide, uurijate ja üliõpilaste viibimist Eestis, koordineerib olemasolevat välispoliitilist teadmist ja juhib tähelepanu olulistele saavutustele rahvusvaheliste konfliktide ohjamises.	Välispoliitika	K	Eelduse, et töötajate arv on 5; Keskmine töötasu 2014 VÄM-is 1468.-(RIHATO). Muud lisandusvad majandamiskulud 20%. 1 aasta kulu 90000+2000	Eestis on olemas Välispoliitika Instituut		-0,10	-0,10	-0,10	-0,10	

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
6. Rakendame Eesti saatkonnad senisest enam Eesti majanduse teenistusse. <u>Jgas Eesti saatkonnas</u> peab olema majandusnõunik, kelle ülesandeks on majanduskoostöö hõlbustamine ja Eesti eksportijate abistamine. Looma viie olulisima ekspordi sihtriigi saatkondade juurde kaubanduskodjad kaubavahetuse tõhustamiseks. Peame eriti oluliseks koostöö arendamist Aasia suunal.	Välispoliitika	K	VÄM 2015 lisataotlus - ühe majandusdiplomaadi kulu aastas 80000. 85 Eesti saatkonda (6,8 mln). Lisaks 5 kaubanduskoda 3 töötajaga (1,2 mln)			-8,00	-8,00	-8,00	-8,00	
7. Jätkame Eesti aktiivset tegevust ÜRO kõigil tasandil, tehes võimalusel laialdast koostööd meie partneritega, kuid väljendades vajadusel lugupidavalt ka mittenõustumist valdkondades, mis Eestit võivad kahjustada. Töö ÜROs peab looma kuvandi targast ja edumeelsest väikeriigist ja kasutama maailmaorganisatsiooni võimalusi läbikäimiseks meist kaugel paiknevate riikidega.	Välispoliitika	K2		Jätkuv tegevus		0,00	0,00	0,00	0,00	
8. Teeme koos meie Euroopa Liidu partneritega kõik endast oleneva, leevendamaks humanitaarkriise maailmas. Ebolakriis Lääne-Aafrikas on kogu maailma kriis, suurendame võimaluse korral eestlaste arvu rahvusvahelistel humanitaarmissioonidel, pakkudes eelkõige Lääne-Aafrikale materiaalselt ja teadmuslikku abi.	Välispoliitika	K		9,8 mln aastas arengu- ja humanitaarabi. Arvestuse alus kasv, mis on vajalik 0,14% SKP saavutamiseks.		-14,00	-16,00	-18,00	-18,00	
9. Võitleme inimkaubanduse vastu. Inimkaubandus ohustab meie põhiväärtusi ning inimõigusi, kuid see on ka kriminaalsetele organisatsioonide ning terroristide rahastusallikana oluliseks julgeolekuohuks. Tugevdame Euroopa Liidu inimkaubandusega võitlevaid institutsioone, arendame Eesti ja Euroopa seadusandlust inimkaubandusega võitlemiseks, keskendudes eelkõige rohujuuretasandil töötavatele organisatsioonidele.	Välispoliitika	K1	Mõju eelarvele puudub							
10. Mõistame hukka „Islamiriigi“ liikumise vägivalda oma võimu kehtestamisel ja teostamisel. Rahvusvaheline kogukond ei tohi ükskõikseks jääda konfliktist tuleneva humanitaarkriisi suhtes sõjakolde riikides.	Välispoliitika	K1	Mõju eelarvele puudub							

Keskerakonna valimislubadused

Valmislubaduse täpne sõnastus	Erakonnapoolne lubaduse liigitus	Lubaduse iseloom (K - konkreetne tegevus; K1 - kulu ei kaasne; K2 - juba rahastatud või töösolev, D - dubleeriv, Ü - üldine seisukoht)	Analüüsi alused, mille alusel on hinnatud mõju	Kas analoogset asja juba viiakse ellu ja ettepanek sisuliselt dubleerib seda (kui jah, siis mida)	Lubaduse teostatavus (kas on kooskõlas kehtiva seadusandlusega)	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2016	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2017	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2018	Mõju VS eelarvepositsioonil e 2019	Laiem majanduslik mõju (hindadele, tööhõivele)
11. Panustame Euroopa Liidu ja Lähis-Ida majandussuhetesse. Kaubandus ja majanduskasv on eduka rahuotsessi vältimatu osa.	Välispoliitika	Ü								